

Szabadság

Székelyudvarhely,
VI. évfolyam 34 szám.

Ára 4 lej

Kedd, 1949 augusztus 23.

Éljen országunknak a német fasiszta imperiálisták igája alól való felszabadulásának ötödik évfordulója!

Ünnepelnek az ország dolgozói

Irta: BALOGH EDGÁR nemzetgyűlési képviselő

Öt évvel ezelőtt a Szovjet-Hadsereg áttörő győzelme és a belső hazafias erők megmozdulása a kommunisták vezetése alatt fordulatot idézett elő a román államvezetésben. A német világ csatlóshada egyik napról a másikra elvesztette hatalmát, de hoppon maradtak az angolokat és amerikaiakat váró királyi nagybirtokok és tőkés elemek is. A felszabadító szovjetkatonák arcvonala mögött munkások és dolgozó parasztok milliói kezdtek el új életüket: a maguk életét.

1944 augusztus 23-a emlékezetes nap a székely dolgozók történelmében is. Az a harc a békéért és szabadságért, amelynek élén Antonescu Romániájában Filimon Sárbu, Stefan Plăvăț, Ilie Pintilie mellett a medeséri székely Szabó Árpád is ontotta vérét, Horthy Északerdélyében pedig a hódgyai székely Józsa Béla halt vértanúhalált, a harc a román néppel való testvéri együttélésért az egymás ellen uszító idegen imperiálistákkal szemben, új szakaszba érkezett. A román nép példája nyomán megkezdődött Erdélyben az öntudatos magyar dolgozók nyílt ellenállása is. Hiába kényszerítették a német és magyar fasiszta tábori csendőrök szülőfalvaik elhagyására a csiki és háromszéki székelyeket, a lakosság zöme mégis hitthon maradt és örömmel fogadta a háborúnak végetvető szovjethősöket. Hiába gyilkolták meg a Gestapo-hóhérok Kovács Katona Jenő kolozsvári író és társát, a németekkel szembefordult úrmősi székely Nagy Józsefet, egy nappal haláluk után felszabadult Kolozsvár, s a fegyveres erővel megmenett üzemekben a munkások azonnal megkezdtek a termelést, most már nem a tőkés javára. Hiába pusztították el a visszavonuló fasiszták a hidakat, vasutakat és üzemeket, a Szovjet-Hadsereg és a hozzá csatlakozott román hadsereg is diadalmasan nyomult előre s rövid két hónappal az augusztus 23-i fordulat után egész Erdélyben megkezdődhetett a népi demokrácia megvalósítása.

Érdemes ma visszpillantanunk az öt év alatt megtett útra. Hányszor kellett újra meg újra keményen szembeállnunk a mult felkisértő maradványainak! Hányszor kellett minden erőnket megfeszítenünk, hogy az ezer álarcban jelentkező egyre alattomosabb és elvetemültebb ellenségeket, a nép ellenségeit leleplezzük és velük szemben éber öntudatra neveljük a dolgozó tömegeket! Gondoljunk csak a vérengző Maniu-gárdistákra, akikről csak a bukaresti munkásság határozott fellépése és a Román Kommunista Párt következetes nemzetiségi politikája óvta meg a veszélyeztetett székelységet. Vagy gondoljunk csak Maniu magyar úri szövetségeseire, a hazaáruló Nagy Ferenc erdélyi ügynökeire, akik 1946-ban éppen Székelyudvarhelyen ban-

dita-módra meg merték támadni a romániai magyar dolgozók demokratikus nemzetiségi tömegszervezetét, a Magyar Népi Szövetséget. A reakció új áldozatot követelt. Ekkor adta fiatal életét a román és magyar munkások és dolgozó parasztok közös szabadságáért Balázs Pál, a lövétei munkásharcos.

És győzött a népi demokrácia. A földreform szétverte a hűbéri korszak, a grófi és bojár világ idült maradványait, a reakciós történelmi pártok megsemmisültek, megoldódott a nemzetiségi kérdés, megszilárdult a dolgozók pénzének értéke, s végül mehetett utjára a király is, minden népellenes cselszövés sötét támogatója. Megalkottuk a Román Népköztársaságot, amelynek a magyar dolgozó már nem is csak úgy egyszerűen polgára, hanem annál sokkal több: öntudatos hazafi a közös hazában. A Román Munkáspárt előrelátó kezdeményezésére új alkotmányt hoztunk, amely szerint minden hatalom a néptől ered és a népe s az üzemek államosításával újabb döntő lépést tettünk a szocializmus felé.

Azóta egyre szélesebb, egyre erősebb lett hazánkban a szocialista építési lendülete. Közösen léptünk be, románok és magyarok, a néptanácsok új, valóban demokrata közigazgatási rendszerébe, közösen valósítottuk meg az iskolareformmal a gyermekeinket életrevaló emberekké nevelő intézmények hálózatát, közösen teremtettük meg a szegényebbeknek kedvező és a kizsákmányoló kulákokra sújtó új mezőgazdasági adótörvényt s közösen kezdtük meg ott, ahol erre a helyzet megérett, a közös gazdálkodás megvalósítását. Olyan történelmi időt élünk, amelyre büszkén fog visszaemlékezni minden ivadékunk.

Nézzünk csak körül az augusztus 23-ikát ünneplő Udvarhelyszéken! Szentkeresztbányán már a második kohó dolgozik. Ahol a multban legfeljebb 400 személy dolgozott, ma már közel 2000 munkás keresi meg kenyérért. Az egészséges munkáslakások felváltják a régi, dohos, »lakásnak« nevezett odukat, a korcsmák helyét munkás-kantin, munkás-fürdő, kulturház, mozi foglalja el. Jól felszerelt kórház áll a munkások és családtagjaik rendelkezésére. Őszre bányászati és kohászati szakiskola várja itt ismét ifjúságunk legjobbjait. Pászton olajfurók dolgoznak és villamosították a régi sóbányát, aszbesztet és vasat bányásznak Vargyason, a magyarhermányi Bodvajon Gábor Áron régi ágyuöntő-műhelyének kohóját gyújtják be a munkások. Igen, ami száz évet késett, most van megvalósulóban a székely ipari világ. Gábor Áron a magyar szabadságharc idején

megnyitotta a székely bányákat és bodvajai vassal, balánbányai rézzel, torjai kénnel és salétrommal dolgozott. A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumban őrzött egyik levelében a nagy ágyuöntő új szót használ a székelyekre. Azt írja, hogy belőlük lesz a legjobb »gyárista«. Akkor a reakció győzött. Gábor Áron elesett, román felesége világnak ment, a bányákat betemette a föld. A magyar urak német világa, majd a kisebbségeket elnyomó román uri világ s végül a fasiszta német megszállás nem tűrte, hogy »gyárista« legyen a székely. Nem fejlesztették az ipart azért sem, mert a gyári munkásban látták a kizsákmányoló módszereiket veszélyeztető új társadalmi rend harcosát és saját társadalmuk sirásóját. A Székelyföld kincseit pedig prédául dobták a nemzetközi nagytőkéseknek, a Bujoiu-oknak, Auschniit-oknak stb. Így lett a székelyföldi szolgá és cseléd, így szóródott szét a világ négy sarkába, a székely hegyek drága kincseinek nagyrésze pedig maradt továbbra is a mélyben. Most azonban megnyílnak a hegyek s a Román Népköztársaság szocialista építése során a szabad székely nép végre »gyárista« lesz.

Amikor a művészeti minisztérium rendezésében kulturversenyek zajlottak le a Székelyföldön, soha nem látott és hallott izgalom fogta el a tömegeket, a cselekvés és alkotás izgalma, az új világ bizsergő öröme. És legutóbb nem hiába jártak itt a kolozsvári Magyar Művészeti Intézet tehetőségkutató művészei: a nép sorából válogathatták ki a jövő székely művészeit. A kolozsvári Bolyai Tudományegyetem tudományos kutatócsoportjai fedezték fel a Hargitán a székely nép jövőjének egyik legnagyobb biztosítékát: a porcelán- és samottipart megalapozó nagymennyiségű kaolint. Ilyen kutatócsoport elemezi most a székely borvizeket, s kutatócsoport járja a havasi legelőket is. Vagy beszéljünk az üzemek munkásfelhalálóról? Beszéljünk a székelykereszturi és vargyasi vajgyár minőségi termelésének emelkedéséről, vagy arról szólunk, hogy termelőszövetkezeink asztalosüzemei vagonszámra gyártják már a butort. Jellemző a dolgozók találékonyságára az is, hogy

mezőgazdaságunkban máris gyakorlatilag kísérleteznek a mesterséges beporzás új szovjetmódszereivel.

Él, bontakozik, fejlődik a székely nép élete a szocializmust építő Román Népköztársaságunkban. A bomlott-agyu máréfalvi javasasszony fújhatja a maga zagyvaságait, a nemzetközi reakció sugalmazására, akár csak a mult világ kóborló fekete lovagjai, akik mind az amerikai háborúra uszító halálgyárosok ügynökei és egy újabb háborút szeretnének felidézni, hogy a munkásosztályt és a dolgozó parasztságot ismét a sötétségbe taszítsák, hogy a kizsákmányolhassák. A székelységnek azonban még élénken élnek emlékeztében a mult világháború borzalmai. Mindenki emlékszik a frontra menő férjekre, az özvegyen maradt anyákra, az elpusztult gyermekekre. A székely nép is fel tudja mérni és értékelni tudja augusztus 23-ika jelentőségét. Ezért a reakció mesterkedése ellenére a valóságban nem áll meg az új társadalom felépítésének hatalmas műve. Tervek születnek és tervek valósulnak meg. S minden tervek között átragyog mindannyiunk szeretete gyermekeink iránt. Szülészeti kórházaink nyílnak, most létesül új építészeti szakiskolánk Székelyudvarhelyen, gyermekeink az állam segítségével nyaralnak, s épülnek az új kulturházak mindenfelé. Hát persze, hogy akad még hiány, sőt hiba is elég. Van ok bírálatra és önbírálatra, de a maga hatalmára ébredt munkásságot és dolgozó parasztságot, sem pedig a belőlük sarjadzó új értelmiséget nem lehet visszaparancsolni. A Szovjet Hadsereg győzelmei nyomában s a Szovjetunió békét és építést sugárzó, békét és építést védő hatalma segítségével újjászületett az egész ország s benne új történelmet kezdett az évszázadok óta elmaradt Székelyföld is.

Augusztus 23-a az ország dolgozóinak ünnepe. Amikor az egész ország népe visszatekint az eddig elért eredményekre s új tervek megvalósítására tesz fogadalmat, összegezzük mi is azt, amit eddig elértünk a Román Munkáspárt vezetése alatt s fogadjuk meg erősen, hogy valóra váltjuk mindazt, ami a dolgozók békéjéhez és boldogságához a szocializmus megvalósítása során még szükséges.

Megkezdődött a cséplés Udvarhelymegyében

Fiatfalván az állami gazdaságban indult meg a megyében először a cséplőgép. Nemsokára felbugott Rugonfalván és Újszékelyen is, a megyének a legmelegebb vidéken fekvő két községben. A többi községekben még javában folyik az aratás, mert a hegyvidéki földeken sokhelyen még az árpa sem érett be. Ahogy az idő megengedi, versenyszerűen végzik a dolgozó földművesek a betakarítást, hogy az minél hamarabb befejeződjék.

Éljen a dicsőséges Szovjet Hadsereg, országunk felszabadítója

Üzemeink élete

Ifjusági tárnát létesített és többtermeléssel készül a lövétei bányász ifjuság augusztus 23-ra

A lövétei vaskőbányát hatalmas hegyek és erdők övezik. Az örökös egyhangu gépzakolatás és a tizpercenként felbúgó, vaskővel megrakodott teherautók jelzik, hogy a közelben van a szentkeresztbányai gyár világhírű vasnyersanyagának lelőhelye.

Kellemes erdei sétányon iparkodunk a bányatelep felé. Az út két oldalán szép villák állanak. A multban itt igazgatók és talpnyaló főtisztviselők dőzsöltek, míg a munkások nyomorúságos, egészségtelen odukban szorongtak sok gyermekükkel. Ma már más a helyzet. Két villát kórházzá alakítottak, ahol a beteg munkások és családtagjaik gondos orvosi ápolásban részesülnek. A többi villákban is munkások és tisztviselők laknak. A munkások részére új emeletes épületeket emelnek. A gyár jövedelme ma már nem egyes kiváltságosok zsebébe vándorol, hanem a munkás milliók élet-színvonalának emelésére szolgál.

A bányatelepen mozgalmas, élénk kép tárul elénk. Csillék hordják szaporán ki a tárnákból a nyersanyagot, egy másik csoport meg a telep udvarán rakja gulába, onnan a pörkölő verembe viszik és innen kerül a gyár kohójába. Szembetűnő, hogy mindegyik ifjakat látunk. Egy csillét-toló iljut meg is kérdezzük: Mi az, itt csak ifjak dolgoznak, elvtárs? Megtudjuk tőle, hogy az „öregek” a tárnákban vannak.

Kabát elvtárs, a bánya igazgatója, nem is olyan régen, még a szentkeresztbányai vasgyár ifjusági szervezetének volt a titkára. Az ifjuság munkájával általában meg vannak elégedve, de még egyesek az egyéni érdekeket fölébe helyezik a közösségi érdekek és inkább anyagi érdekből kapcsolódnak bele a rohammunkába. Többet dolgoznak, több pénzt kapnak, de a munka politikai jelentőségét nem értékelik.

Fejlődik a székelyudvarhelyi „Dózsa György” cipész-szövetkezet

A székelyudvarhelyi »Dózsa György« cipész-szövetkezet megalakulása óta rohamosan fejlődik. A szövetkezet munkásai készségesen teljesítik kötelességüket és minden igyekezetükkel azon vannak, hogy szövetkezetük feljebb lépjen, mert tudják, hogy ezáltal életszínvonaluk is emelkedik. A kezdetnél előállott nehézségeket ma már csaknem teljesen leküzdötték. Nagy gondot fordítanak a munkások a hulladék csökkentésére. Bertalan Ferenc szabász eddig 25 százalékkal haladta túl az előírt normát.

— Azt akarjuk, mondja Bertalan Ferenc, — hogy szövetkezetünk minél hamarabb felvirágozzék, mert tudjuk azt, hogy ma már saját magunknak dolgozunk és minden elveszett perc, minden darab hulladék kárunkra van.

András Juliánna felsőrézkészítő, aki egyike a legjobb munkásoknak, elmondja, hogy kezdetben normájuk magas volt, és az anyaghiány következtében az előírt normát nem tudták teljes mértékben teljesíteni. Később azonban, mikor a normát rendszeresen megállapították és az anyagot is ide-

Az irodából egyenesen a ujonnan létesített ifjusági tárnába megyünk, keskeny szűk folyósón bukdácsolunk előre. Végre bányaszlámpa gyenge fényét vesszük észre és körülötte mozgó alakokat látunk. Molnár Ferencet ismerjük fel, a bányatelep ifjusági alapszervezetének titkárát. Kérdésünkre elmondja, hogy hat ifju dolgozik ebben a tárnában. Éjjel-nappal dolgoznak három váltásban, céljuk újabb nyersanyag-lelőhely feltárása. Ötven cm. a normájuk s azt meg is valósítják, habár erős sziklás helyre értek és nagyon nehéz az előrejutás.

A tárna egyik ágánál vidám füttylésre leszünk figyelmesek, arra felé tartunk. Négy ifjut találunk itt szorgalmas munkában, csákányolnak, s az egyik erőlködve tolja a talicskát. Megtudjuk tőle, hogy Csiki Lajos másodéves bányásztanonc, a szakiskolába jár Homoródfürdőre.

— Négyen ideiglenesen vagyunk ide beosztva, mondja — 45 cm. a normánk, de nagyon sokszor megcsináljuk a 90, sőt a 100 cm.-tert is, mondja büszkén. Majd köpi a markát és sietve tolja tovább talicskáját. Jóleső érzéssel nézünk utána és azt gondoljuk, hogy ezekkel az ifjakkal biztosítani tudjuk fejlődő nehéz iparunk kádereit. A bányatelep étkezdéjében izletes, olcsó ebédet szolgálnak fel a bányászokkal együtt nekünk is.

Étkezés után az ifjak a bányatelep kulturházában gyűléseznek. Elhatározták, hogy a felszabadulás napját többtermeléssel fogják megünnepelni. Az ifjusági tárnákban le fogják győzni a nehézségeket és túl fogják haladni az előírt normát. Augusztus 23-án pedig kulturünnepélyt rendeznek, melyre szindarabot is tanulnak.

Igy dolgozik az öntudatos bányászifjuság Lövéteiben, hogy munkájával elősegítse iparunk fejlődését és a gazdasági terv teljesítését. *Kustár Lajos*

jében kapták, nyolc óra alatt sokkal többet tudtak termelni, mint azelőtt.

Bálint Ferenc aljazó-munkás, amíg nem dolgozott a szövetkezetben, nehéz gondokkal küzdött. Most azonban örömmel meséli, hogy bár csak néhány napja dolgozik a szövetkezetben, sokkal jobb és biztosabb a helyzete. Nem kell az utcákon álldogálni, hogy várja, mikor hívja valaki nap-számba.

A szövetkezet a július havi előírt normát 120 százalékkal teljesítette túl. 200 pár vegyes lábbelit készítettek el. Az eredmények mellett hiányosságok is vannak. Így pl. gyengén állnak a faliujsággal, bár Bucsi Sándor faliujságfelelős többször felhívta figyelmüket a faliujság támogatására.

A hiányosságokat minél előbb ki kell küszöbölni, hogy a »Dózsa György« cipész-szövetkezet munkásai hasznos tagjai lehessenek szövetkezeti életünknek és Népköztársaságunknak a szocializmus építésének munkájában.

Ujtások augusztus 23 tiszteletére a parajdi sóbányában

A parajdi sóbánya dolgozói augusztus 23-ika tiszteletére a bánya felszerelését hatalmas ujtásokkal modernesítik. A régi, primitív löfelhúzó-készüléket átszerelik villanymotorra, mellyel nagyban megkönnyítik a bányában kitermelt só felhozatalát. Ezek a munkálatok óriási önköltségi-árcsökkentést is eredményeznek. Ugyancsak augusztus 23-ikára szerelik fel az új Diesel-motort a sómalom gőzgépe helyett. Még kapnak egy tartalék-motort is, hogy a termelés menete teljesen biztosítva legyen.

A bánya dolgozói nagygyűlésen elhatározták, hogy az eddig elért eredményeket fokozzák. Augusztus 23-ika tiszteletére csoportonként vállaltak különböző munkákat. Székely Aladár él-munkás csoportja segít az új felhúzó-készülék átszerelésénél. Zsigmond József bányamester, Fülöp Márton gépész és 36 munkás vállalták, hogy az új aknában, amelybe a víz beszivárog, felfedezik a víz eredetét és kiküszöbölik a beszivárgást.

Kacsó Sándor és Kacsó Károly elvtársak vállalták, hogy a tehergépkocsikra új kabinokat építenek és a karosszériákat kijavítják. Albert Ferenc gépkocsivezető társaival vállalta a kocsik általános javítását. Engi Albert ács és csoportja négy új csille készítését és tíz régingek a javítását váll-

alta, míg Bencze Gyula kovács a csillék felszerelését.

Hen János mozdonyvezető Bokor Géza fűtővel vállalta a mozdony tehetőzetének ujrakészítését munkaidőn kívül. Sebe Dénes ács az anyagraktár ujrakészítését vállalta.

Ezenkívül 10 bányamunkás a faliujságot vette pártfogásba, vállalta, hogy augusztus 23. tiszteletére időszerű cikkekkel fogja azt ellátni. A parajdi sóbánya munkásai tudják, mit jelent számukra a faliujság. Ebben látják meg tisztán a bánya életét. Ennek segítségével tudják könnyebben kiküszöbölni a hiányosságokat, ezzel tanulnak és fejlődnek.

A bánya minden egyes munkásának jár valamelyik ujság. El is határozták, hogy az ujságolvasást még nagyobb figyelemmel és a hozzászólásokat is több odaadással fogják megtartani, mint eddig.

Ezeket a kötelezettségeket vállalták a parajdi sóbánya dolgozói augusztus 23-ika tiszteletére, tudva, hogy augusztus 23. nevezetes nap, mert a Szovjethadsereg ekkor szabadditott fel mindannyiunkat. A parajdi bánya dolgozói továbbra is még nagyobb lendülettel dolgoznak a szocializmus minél előbbi felépítéséért.

Szabó Ferenc.

Igy várják augusztus 23-ikát a parajdi IPEIL fűrészüzem dolgozói

A parajdi IPEIL fűrészüzem munkásai augusztus 23-ika tiszteletére újabb lendülettel kezdték meg a szocialista munkaversenyeket. A havonkénti szocialista munkaversenyeken kívül az üzem dolgozói egyéb kötelezettségeket is vállaltak. Vállalták az üzem épületének teljes javítását, az árvíz által megrongált kerítések újjáépítését, a lefolyó árkok kitakarítását. Augusztus 23-ikára tervezték a munkásklub megnyitását, amelyhez már készítik önkéntes munkával a padokat. A villanytelepre egy új 65 lóerős motort szerelnek fel, hogy a villanyellátást úgy az üzem, mint a község részére még biztosabbá tegyék.

Ugyancsak augusztus 23-ika tiszteletére fokozták a csoportok közötti munkaversenyeket is. Zombori Bálint rönkbeadó csoportja versenyre hívta ki Molnár György rönkölő csoportját. Gál Ferenc vezetésével az anyagosztályozó csoport kihívta Cseresznyés Albert gáteres csoportját. Simófi Márton körfűrész Zombori Gábor lakattal vette fel a versenyt, a gépek rendes kezelésén kívül az anyag teljes kihasználását tűzve ki célul. Tódor Károly bútülős csoportja és Szász Ferenc kihordó-csoportja között is verseny indul, az anyag 2 százalékkal jobb kihasználásáért, az anyag idejében való elraktározásáért, hogy torlódás ne történjék. Ugyancsak versenybe állnak az anyagelhordó és anyag-téri „kaszató” csoportok is. Az egyenlő feltételek mellett indított versenyeket augusztus 23-ra fejezik be.

Az üzem dolgozói a versenyek leforgása alatt nagy gondot fordítanak a termelt anyag jó minőségére és igyekeznek csökkenteni a hulladékeanyagot, hogy a károsodást megakadályozzák. Ugyanakkor vállalták az önköltségi ár csökkentését, a holtidő kiküszöbölését és az ujságolvasásnál pontos és minél nagyobb számban való megjelenést is. Így várja augusztus 23-át a paraj-

di IPEIL fűrészüzem munkássága.

— Fokozni akarjuk az eddig elért eredményeket, — mondják az üzem dolgozói. Igy akarjuk kivenni részünket mi is az állami terveződalkodás megvalósításából. Tudjuk, hogy augusztus 23-ika nevezetes nap, mert e napon a Vörös Hadsereg dicső győzelmének eredményeképpen szabadok lettünk és kezünkbe vehettük sorsunk irányítását. Olyan életkörülményt akarunk magunknak teremteni, amilyenhez minden becsületes dolgozónak joga van. Ezért dolgozunk és dolgozni fogunk még nagyobb lendülettel és több odaadással továbbra is. A béke hívei vagyunk, a békét védelmezzük termelő munkánkkal és minden erőnkkel.

Fürdőkről írnak

A különböző fürdőkről tuduló munkás elvtársainktól kapott levelekből mind azt olvassuk, hogy milyen hálásak a Román Munkáspártnak és Népköztársaságunk kormányának, hogy lehetővé tette számukra azt a pihenést, amiről az elmúlt rendszer alatt még csak álmodni se mertek. Ahol régebben a bankárok és földbirtokosok üdültek, ma a munkások ezrei pihennek ki egész évi fáradalmaikat, hogy újult erővel foghassanak munkához a gazdasági terv megvalósítása és telteljesítése érdekében.

Eforiából György Pál Lőrinc, Gábor Sándorné vajgyári munkásnő, Lukács Dániel és Kaznovszky Artur, Tekirghiolból Bakó Mihály és Lukács János, Vasile Roaita tengeri fürdőtelepről Hadnagy Ferenc, Bró Lajos és Orbán Albert, Bušteniből Kovács Anna, Sianic Moldovából Samu Miklós, Ágotáról Péterffy Gyula és Bencze Árpád kisfiuk küldtek szerkesztőségünkhez ilyen értelmű levelet.

AZ ÉLET IGAZSÁGAINAK MEGISMERÉSE

szabadít meg a miszticizmus hamisításaitól, a babonák nyüjétől

Cikksorozatunkat ajánljuk a kulturotthonok és tanulmányi körök figyelmébe.

Evezredéken keresztül

Amikor ma a rádiót hallgatjuk, vagy táviratot adunk fel, vagy telefonálunk, nem is gondolunk arra, mekkora emberi erőfeszítésre, milyen tudományos felfedezésekre volt szükség, hogy a híreknek távolba való közvetítése lehetővé váljék a lehető leggyorsabb módon. Ha egy néhány száz évvel ezelőtt élt ember láthatná és hallhatná a távolban való közlés legújabb eszközeit, emberfeletti erőknél tulajdonitaná azokat, pedig csak a tudományos felfedezések által az ember szolgálta állított természeti erőkről van szó.

Mint ahogy a tüzből a kezünkre pattanó szikrát az idegszálak jelzik, hogy az agyközpontból máris menjen az utasítás a védekezésre, ugyanilyen közvetítő eszközre volt szüksége az embernek, hogy különösen háborúk idején az állam megvédése érdekében közvetíteni lehessen a jelentéseket és parancsokat.

Mivel az emberi hang elég lassan halad és gyenge is hírek közvetítésére, a távolba is látszó, hegytetőkön meggyújtott tüzeket használták az első időkben. Ezzel tudatták gyorsan a közlegző veszedelmet az egész ország lakosságával. A Szarkakő melletti Mondóhegy nevében őrzi még ilyen jelzőhely szerepének az emléket, mert itt is állott egy ugynevezett lármafa, amelyet ha meggyújtottak, messzire közvetítette a közeledő vész híreit. Ezt a hírközvetítő módot használták már az ókorban is a görögök, a kárhágoók, a kínaiak, sőt egy görög leírás szerint ezelőtt vagy kétezer évvel már tűz-ábécét is állítottak össze. A hírközvetítésnek más módját a futárok jelentették, akik számára Círusz perzsa király Perzsiában fénykorában nagy-szerű utáhlózatot is építtetett. A marathoni futást még napjainkban is annak a futárnak az emlékére tartják, aki a görög csapatok győzelmének a híreit Marathontól Athénbe vitte, majdnem negyven kilométeres távot futva.

Hírvivőknek, különösen a középkorban ostromlott várak a postagalambot is felhasználták, sőt a postagalambok nagy szolgálatot tettek az első világháborúban Verdun hősi védőinek is, amikor minden más összeköttetésük megszűnt a francia főerővel. A postagalamb nem tulságosan megbízható hírvívő, mert sok veszélynek van kitéve s különben is csak egy megszkott helyre küldhető.

Napoleon már felhasználta Claude Chappé-nak szemafor-szerű jelzőkészülékét a gyorsabb hírközvetítésre. Az ábécé különböző betűit tudták ezek az egymástól látható távolságra felszerelt jelzőállomások közvetíteni. Természetesen nagyon kezdetleges és lassú volt ez a hírközvetítési mód, de a futárnál gyorsabb. Ezt nevezték először telegráfnak és ma már csak az állomásokon elhelyezett szemaforokban alkalmazzák.

A tér meghódítása

akkor válik gyorsabb üteművé, amikor ezelőtt vagy kétszáz évvel Lemmonier francia tudós felfedezte, hogy az elektromos töltés vashuzalon közvetíthető, még pedig a villám sebességével. Alig 150 éve annak, hogy Luigi Galvani véletlenül felfedezte a villanyáramot és Volta megszerkesztette az első elektromos áramforrást. Nemsokára rájöttek arra is, hogy a fémhuzalon vezetett villamos árammal elektromágnességet

A jelzőtüzekről a rádióig

lehet előállítani, ettől már csak egy lépés választotta el Morse egyszerű találmányát, a ma is használt Morse-féle táviró készüléket. Ezzel a készülékkel a huzalokon továbbított villamosáram által fejlesztett elektromágnességgel hosszabb, vagy rövidebb árammegszakítás után pontokat és vonalakat lehet közvetíteni az egyik leadóállomástól a felvételállomásig. A pontokból és vonásokból összeállított ábécé segítségével pedig szavakat és mondatokat lehet közvetíteni.

Ma inár az egész földgolyót villamos huzalok hálózata borítja, amelyeken keresztül a mi táviratainkat is közvetítik, ha kell, a világ legtávolabbi sarkába is. Az első elektromos táviróvonal építését Morse 1843-ban kezdte meg, s ma már a tengerek sem képeznek akadályt, mert kábeleken a tenger fenekén is el tudják vezetni a huzalokat. 1854-ben Hughes olyan készüléket talált fel, amely már nem a Morse-jeleket, hanem magukat a betűket közvetíti.

A hírközvetítés fontos újabb szakaszát jelentette, amikor Bell felfedezte a telefont. Bell felhasználta más fizikusok felfedezését, hogy a mágnes körüli láthatatlan mágneses tér segítségével ugynevezett indukciós villanyáramot lehet kelteni. Bell a fül min-tájára készített készülékében a mágnes közelében elhelyezett vaslemezre való beszéléssel azt rezgésbe hozta s ezáltal a hang rezgéseit elektromos rezgésekké alakította át indukciós uton.

Hughes és Edison majdnem egy időben, egymástól függetlenül fedezték fel a mikrofont, egy olyan szerkezetet, mely a hangrészeket hangfrekvenciás villamosrezgésekké alakítja át. Az elektromos áram egy szénrudacska, vagy szénzemcséken halad keresztül ebben a szerkezetben, a hanghullámok mozgásba hozzák a szénrudacska és ezzel változik az árammal szembeni ellenállása, ami megváltoztatja az áram erejét. Az áram erejének ezt a változását a Bell-féle telefon ismét hanghullámmá változtatja vissza.

A legtökéletesebb hírszolgálati eszköz

1891-ben Popov híres orosz fizikus fedezte fel a drótnélküli távirót, azonban a cári kormány tudatlanságából nem támogatta találmányát s így ma a közvéleményben Marconi olasz fizikus nevéhez fűződik a drótnélküli táviró felfedezése, aki pedig csak két évvel később fedezte fel, de találmányát szabadalmaztatta és gyakorlatilag is kihasználta.

A drótnélküli táviró alapelvein készített rádióknak az az óriási előnye, hogy nincs szüksége vezetékre és mégis a villám sebességével közvetíti korlátlan számú hallgatóinak a híradást. Ezzel mozgó tárgyakról és mozgó tárgyakra is lehet közvetíteni.

A rádió felfedezését az a tapasztalat tette lehetővé, hogy a gyors váltóáram huzala körül keletkező elektromágnetikus mező nagy gyorsasággal terjed minden irányban, ezt nevezzük elektromágneses, vagy rádióhullámnak. A rádióállomás hatalmas tornyaira felszerelt antenna bocsátja ki ezeket a hullámokat, a mi rádióink antennája pedig felfogja azokat. Ezek a rádióhullámok a hordozói annak az áram-

nak, ami a mikrofonon megy keresztül a stúdióban és amelyik a hangrezgéseket „hangfrekvenciás” rezgésekké alakítja át. Ez a mikrofonáram megváltoztatja a gyors váltóáram erejét, valósággal ráül arra. A magasfrekvenciájú váltóáram tulajdonképpen csak hordozója a mikrofonáramnak, amit aztán a mi rádiógépünk megint elkülönít és a mikrofonáramot felerősítve hanghullámmá változtatja, amit a fülünkkel hallunk.

Hosszu útja volt a fejlődésnek, amíg a jelzőtüzekről eljutottunk a rádióig. A rádió, a telefon és a táviró, amint a gyakorlati életből látjuk, nem ver-

senytársai egymásnak, hanem kölcsönösen kiegészítik egymást. A hírközlésnek ezek az eszközei megváltoztatták az embernek az időről és a térről alkotott fogalmát. Megváltoztatták az egész emberiség életét.

A gyors hírközlés különösen nagy fontosságú a háború idején, amikor minden percnél különös jelentősége lehet, ennek ellenére a modern háborúban is felhasználják a régi hírközvetítő módszereket és eszközöket, amint azt a második világháborúban is láthatjuk és hallottuk.

A jelzőtüzekről a rádióig című könyvében I. Sur foglalkozik részletesebben az itt vázolt kérdéssel az Orosz Könyv népszerű tudományos sorozatának harmadik számában, amit olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Tájékoztató az egyetemre készülő ifjúságnak

A Román Népköztársaság magyar nyelvű egyeteme, a kolozsvári Bolyai tudományegyetem, felhívja a középiskolai tanulmányait ezidén befejezett ifjúság figyelmét a felsőfokú oktatás fokozott jelentőségére. Hazánkban a szociálista építés ütemének megjelölésére egyre növekvő számban van szüksége szakemberekre s ennek megfelelőleg egyre nagyobb lehetőségek állnak a tanulni vágyó fiatalok rendelkezésére, hogy képességeiket továbbfejlesztve, egyetemi végzettséggel állhassanak be az élet javait termelő munkába, a közéletbe.

Sokan a középiskolai tanulmányok befejeztével máris állás után néznek és elhanyagolják képességeik továbbfejlesztését, holott az épülő szocializmus egyre több egyetemet végzett szakembert igényel.

Elsősorban a három természettudományi kar jelentőségére utalunk.

A matematikai és fizikai karnak van a legkevesebb növendéke, valószínűleg azért, mert a régi középiskolai módszerek következtében sokan visszarriadnak ettől a skaktól. A valóságban ezen a szakon már megszűnt a matematika és fizika tanításának régi, élettelen módja. Több száz magyar nyelvű matematikai és fizikai tanári állás üres jelenleg, ami eléggé igazolja, hogy milyen sürgős és fontos a matematikai és fizikai kar hallgatószámának számbeli növelése. A közoktatásügyi minisztérium éppen az itt mutatkozó nagy hiányra való tekintettel kedvezményben, különféle előnyökben részesíti e kar hallgatóit.

Ugyanilyen fontos a vegyészeti karral és a természettudományi karral való beiratkozás is. A vegyészeti kar végzett növendékeire nemcsak tanári állások várnak, hanem az ipari vállalatok is, az itt végzett biokémikusok pedig egészségügyi intézetek laboratóriumában vagy a gyógyszerésziparban helyezkedhetnek el. A természettudományi kar növendékei számára különösen fontos elhelyezkedési lehetőség nyílik a kutató intézeteknél és a szakmuzeumoknál, valamint a szovjet tudomány diadalai nyomában egyre jelentősebbé váló biológiai pályán.

Hangsúlyozzuk, hogy teljesen indokolatlan a jogi pálya iránti érdeklődés csökkenése. A Román Népköztársaságnak nagy számú magyar jogi szakemberre van szüksége mind a bírói pályán, mind pedig a néptanácsok rendszerén alapuló új közigazgatásban.

Fiatalságunk annál helyesebben ismerte fel a közigazgatási pálya fontosságát, egyre növekvő számban látogatja közigazgatási-, jog- és közigaz-

gatási karunk előreláthatólag önálló karrá kiépülő közigazgatási tagozatát.

A filozófiai kart főleg az elméleti liceumok legjobb végzettjei számára ajánljuk. A marxista filozófia a társadalmi fejlődés valóságára nevel, s így nem alkalmazható többé a filozófiai pályára az a régi előítélet, hogy ez a pálya az élehetetlenek számára való.

Ugyanilyen életrevaló iskola az újszellemtű neveléstudományi és lélektani kar is, amelynek hallgatóira nemcsak tanári pálya, hanem a közélet sok más szektora is vár.

A nyelvtudományi karral kell irányítanunk a jövő nyelvtanárain kívül mindazokat is, akikben írói hajlam van, vagy akik újságírói pályára készülnek.

A történelemtudományi és földrajzi kar a szociális hazafiság tudományos szolgálatára nevel. Az ezen a karon végzett fiatalokra nemcsak a történelmi és földrajzi tanári pálya vár, hanem belőlük kerülhetnek ki a könyvtárosok, muzeumőrök és levéltárosok is.

A diákjóléti intézmények rohamosan fejlődnek. A munkásság és szegény-parasztság gyermekeinek a legtagabb lehetőségek nyílnak a tudományos pályára való lépésre, de általában is, minden tehetséges ifjú és leány vagyoni helyzetének megfelelő támogatásban részesül az állam részéről. Tavaly még csak az ifjúság 30 százaléka kapott ösztöndíjat, az 1949-1950-es tanévben azonban előreláthatólag már az egyetemi hallgatók többsége ingyenesen jut olcsó szálláshoz és ellátáshoz. A tandíj megszabása pontosan az anyagi helyzetnek megfelelő és így a tandíj senkit sem akadályozhat meg tudományos pályáján.

Kötelességünknek tartjuk különleges nyomatékkal felhívni az ifjúság figyelmét arra, hogy új típusú egyetemünkön a régi „mezei diákoskodás” lehetősége megszűnt. A Népköztársaság éppen azért biztosítja olyan jelentős mértékben az arra rászoruló diákság szállását és ellátását, valamint tandíjkezelvényeit, hogy tanulmányi idejük alatt semmiféle kenyérkereseti gondjuk ne legyen. A tanulmányi időszakot az egyetemen kell eltölteni.

A beiratkozások írásban vagy szóban augusztus 15 és 25 között történjenek a kiadott felvételi módzatok szerint. A Bolyai-tudományegyetem tájékoztatóját postán bárki kérheti akár a rektori hivataltól (Cluj-Kolozsvár, Arany János-utca 11, telefon 28-32), akár az Ifjumunkás Szövetség vagy a Magyar Népi Szövetség illetékes megyei szervezetétől.

Ismerjük meg a szocializmus hazáját

A kolhosista közös és személyi gazdasága

Amióta Népköztársaságunkban az első szövetkezeti gazdaságok megalakultak, a falusi dolgozó tömegeknek a kollektív gazdaságok iránti érdeklődése erősen fokozódott. Ez az érdeklődés két irányú: vágyakozó, kifejlődést váró az ipari munkásság állandó támasza és szövetségese, a szegény- és középparasztok részéről, aggódó és reszkető a kizsákmányolók részéről, mert ez az osztály nem hajlandó lemondani sem a kizsákmányolásról és ennek érdekében a félrevezetés oktan és céltalan eszközeiről sem. Még mindig abban reménykedik, hogy »a tömeg visszatér a régi elmaradott gazdálkodásra«, nem akarják beismereni és meglátni, hogy a falusi dolgozók tömege már valóban rátér a helyes útra, mely a közös gazdálkodás megvalósítása útján a falusi dolgozók boldogulásához és életszínvonaluk állandó emelkedéséhez vezet.

Letértek tehát végleg és visszavonhatatlanul arról az útról, melyet a kizsákmányolás jelölt ki számukra s mely valóságban a dolgozók számára a nyomor és szegénységben való vergődés útja volt.

A reakció utolsó fegyvereinek egyike, annak hangoztatása és hiesztelése, hogy a közös gazdálkodásban nincs egyéni élet és nincsen meg a munka valóságos jutalma sem.

Nézzünk hát szembe ennek a hiesztelésnek alopatalanságával.

A Szovjetunióban több, mint 250.000 nagy szocialista gazdaság van. A szovjetparasztok tízmilliói önként, saját jószántukból léptek be a közös gazdaságba, mert meggyőződtek arról, hogy ezen az úton haladva tudják építeni a bőséghez, jóléthez és megelégedettséghez vezető életüket. Ez tehát a közös gazdálkodás ereje. A kolhosista ebben a munkakörben találja meg a teljes érvényesülés lehetőségét.

Megmérhetetlenek és felbecsülhetetlenek azok az előnyök, amelyek a közös gazdálkodással járnak, mert a munka minden eredménye a közösségé, a közösség pedig minden hasznát visszaad és megosztja tagjai között.

Egy kolhoz-család évente átlag 700 munkanapot dolgozik. A munkanap a mértékegysége annak a munkának, amely a kolhoz jövedelme szétosztásánál alapul szolgál. A munkanap azonban szoros kapcsolatban van a naponta elért termelési eredménnyel és a munka minőségével.

A szorgalmasan dolgozó kolhosista azzal a munkával, amit kora hajnalától késő estig végez, két, sőt három munkanap munkáját is elvégezheti. Egyes nehezebb vagy nagyobb szak-képzettséget igénylő munka elvégzéséért, a kolhozistának másfél vagy két munkanapot is számítanak.

A Szovjetunióban egy 700 munkanapot teljesítő család 25 mázsa búzát, 25–30 mázsa burgonyát, ugyanannyi takarmányt, azonkívül húst, mézet, tejet és sok zöldségfélét kap és emellett átlagosan számítva 8–10.000 rubelt.

Ez a jövedelem egymaga bőséges megélhetést biztosítana a kolhoztag részére. Ez azonban nem minden, mert a kolhoztag a közös termelésben való részvétel mellett magángazdálkodást is folytat a rendelkezésére bocsátott mintegy fél hektár kiterjedésű földön.

Az itt termelt zöldségféléket, a saját tejelő tehene, két kocája, ezek malcai és juhái után járó hasznot ugyancsak saját életszínvonalának emelésére fordíthatja s mintegy 20 méhcsalád után járó jövedelemmel együtt.

A kolhoz hatalmas állami támogatást kap, mezőgazdasági gépek beszerzésére, ami a mezőgazdasági munkákat lényegesen megkönnyíti. Malma, villanytelepe, kulturháza, rádiója, telefonja, iskolája és szórakozó helye van a kolhozoknak, ami a mi falvainknak ritkán áll rendelkezésére.

Az állam a szakemberek százait bocsátja a kolhozok rendelkezésére, hogy ezek szaktudásukkal és munkájukkal segítsék a kolhozokat a több és jobb termelésben, tehát a minél nagyobb jövedelem biztosításában.

A kolhozista a rendelkezésére bocsátott földön azt termel, amit éppen akar. A saját termelésében is megkapja a szakemberektől azokat a felvilágosításokat, melyeknek a betartásával jövedelmezőbbben dolgozhatik, bár

a kolhozista személyes gazdasága csak mellékgazdaság és csupán arra szolgál, hogy azon személyi képességeit bebizonyíthassa.

Olyan hegyes vidékeken, mint amilyen a miénk, a kolhoztagoknak arra is joga van, hogy nagyobb számú állatállomány nevelésére vegye igénybe a kolhoz hegyi legelőit és így fajállatok tenyésztése útján ugyancsak hatalmas mellékjövedelemre tesz szert.

A Grodno vidéki „Május elseje” kolhoz egyik tagja két leányával együtt 1.270 munkanapot dolgozott. Ez a család a kolhoz jövedelmében való részesedéskor 19.000 rubelt, 2 évre elérendő búzát, 40 mázsa burgonyát, két és fél mázsa almát, nagy mennyiségű fűzeléket kapott a hus, tej és zöldségfélék mellett, ami a család mindennapi táplálkozására szolgált.

A Szumi vidéki egyik ukrán kolhoz 1948-ban 2.700.000 rubel jövedelmet ért el és a természetbeni járandóságokon kívül minden munkanapért tagjainak 19 rubelt fizetett.

A szovjet-kolhozok határidő előtt szolgáltatják be az államnak járó GABONAMENNYISÉGET

A Sztávropol-vidéki kolhozok és szovhozok nagyarányú versenyt folytattak a termésbegyűjtés minél előbbi befejezésére és az állami beszolgáltatás évi előirányzatának időelőtti teljesítésére.

A Szoldato-Alexandrov-tartományi földművelők felhívást intéztek a környék kolhozaihoz, hogy harcoljanak a verseny megnyeréséért és egyben kötelezettséget vállaltak, hogy augusztus 1-ig eleget tesznek a gabonabeszolgáltatás évi tervelőírásának. Szoldato-Alexandrov-tartomány földművesei teljesítették vállalt kötelezettségüket: kilenc nappal a kitűzött határidő előtt beszolgáltatták a gabonát.

A Sztávropol-környéki Árgirszk, Sztjepnov s számos más tartomány kolhozai és szovhozai eredményesen folytatják az aratást és eleget tesznek

az állami terménybeszolgáltatási kötelezettségnek, sőt számos kolhoz a tervelőíráson felül is folytatja a beszolgáltatást.

Kercs vidékén sok kolhoz és szovhoz kétszeres és háromszoros kvótát szolgáltat be. Golo-Prinsztánszk-tartomány kolhozai és szovhozai a kitűzött határidő előtt 26 nappal teljesítették az évi beszolgáltatást és a MGTÁ-k, a mezőgazdasági gép- és traktorállomások munkájáért járó természetbeni fizetéseket, mint tavaly. A tartomány kolhozai a tervelőíráson felül többszáz ezer kiló gabonát szolgáltattak be.

A Szkádov tartományi „Uj Élet” kolhoz — melynek elnöke Sztánikó, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának képviselője — 57.000 kg. gabonát szolgáltatott be a tervelőíráson felül.

A falu minden dolgozójának ismerie kell ezeket a tényeket, amelyeket az ellenséges propaganda mesterkedése ma már sem elködösíteni, sem megcáfolni nem tud. A szegény és középparasztok tisztában vannak azzal, hogy szerencsés és boldog az, aki minél hamarabb megkezdheti a szövetkezeti gazdaságban való közös munkát.

A Szovjetunióban a második világháború pusztításai és rombolásai a kolhozokban tűntek el leghamarabb, mert a kolhozoknak mindene megvan ahhoz, hogy fejlődjenek és bőséget biztosítsanak minden tagja számára, emelve azok életszínvonalát.

Ezért várja a falu minden dolgozója nálunk is a szövetkezeti gazdaság bevezetését. A falu jól ismeri a természeti jelenségeket, s ahogy a napot nem lehet feltartóztatni egy pillanatra sem a maga pályáján, úgy a szocializmus fejlődését sem lehet sem megakadályozni sem elgáncsolni. Szükség van a napra, annak melegére, hogy életet adjon, szükség van a szocializmusra, hogy a dolgozók között jólétet, boldogságot teremtsen.

Az „Uj Élet” kolhoz-példáját a tartomány 11 kolhoza követte.

Leningrád környékén a történelmi harcok színhelyén, ahol a hős szovjet harcosok megsemmisítő csapást mértek a hitlerista hadakra, a kolhozokban és szovhozokban bőséges termést értek el.

Turupinszk tartomány földműves szövetkezetei szintén a tervelőíráson felül szolgáltatnak be gabonát.

Asztrahán Bészárszk nevű tartományának, Azerbejdzsán egyik leggazdagabb gabonatermő vidékének kolhozai elsőnek teljesítették a köztársaság területén az évi gabonabeszolgáltatási kötelezettségét.

Leningrád környékének földjein termérdek gép dolgozik a termés betakarításán. Mindenütt arató-cséplő kombájnok láthatók.

Felhívás az adófizetőkhez

A 258—1949 számú adóamnesztia-törvény alapján részleges adóelengedésben részesített adófizetők (középparasztokat, 1—5 és 6—10 munkással dolgozó iparosokat, valamint a szabadfoglalkozásukat) felhívjuk, hogy a törölt adón és bírságon felül fennmaradt adó- vagy bírság-hátrálékaikat f. évi augusztus 1. nappal kezdődő, öt egyenlő havirészletben feltétlenül egyenlítsék ki, mert egy részlet befizetésének elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezményt elveszítik és a hátrálékot kamataival együtt egy összegben fogják rajtuk végrehajtás útján behajtani.

A megyei ideiglenes bizottság pénzügyi osztálya.

x **Elvesztett** Fülöp Gergely székelyudvarhelyi fogházor nevére kiállított 4688—1946 számú személyazonossági igazolvány (buletin). Semmis.

A Szabadság augusztus 23-iki ajándéka olvasóinak

Lapunk szerkesztősége elhatározta, hogy e számtól kezdve a Szabadság példányonkénti árát 5 lejről 4 lejre szállítja le. Most felszabadulásunk emlékünnepe megvalósíthatjuk ezt a régi tervünket, mert Pártunk kezdeményezésére és irányításával rátrrünk a tervszerű gazdálkodásra és egyéves gazdasági tervünk megvalósításának menete lehetővé tette szerkesztőségünknek is, hogy többet, jobbat és olcsóbbat adhasson olvasóinak.

Reméljük, hogy ez az árleszállítás megháromszorozza olvasó közönségünk számát és a régi formában és terjedelemben, de olcsóbban megjelenő hetilapunk most már eljut minden udvarhelymegyei dolgozó asztalára, hogy neveljen, tanítson és lelkesítsen a szocializmus építésének munkájában.

Kérjük Udvarhelymegye valamennyi dolgozóját, olvassa és tartsa meg a lapunkat, legyen előfizetője ennek a lapnak, amelyet a dolgozók nagy tömegei maguk irtanak a dolgozóknak.

Mindazok, akik egészen kiegyenlítették már az 1949 évre előfizetési díjukat, a régi ár mellett, a többletfizetést 1950 évi előfizetésük javára írjuk, illetve 1950 januári is fizetetlenek tekintjük s csak februártól kezdve kérjük majd az előfizetési díjat.

Éljen a román-szovjet barátság

Szentkeresztbánya 113 éves útja 1949 augusztus 23-ig

Udvarhelymegye egyetlen vaselőállító és egyben legnagyobb ipartelepe 1836 óta működik. Ismeretes, hogy a kapitálista ipar Európában az 1800-as években lendült fejlődésbe. Az ipari fejlődés és vagyonszerzési lehetőség buzdította a Gyertyánfi-testvéreket arra, hogy 1836 tavaszán megkezdjék a telep építését és még abban az évben megindítsák a vasolvasztási munkálatokat is Szentkeresztbányán.

A jóminőségű vaskő közelében, a mai Szentkeresztbányán, erdő, víz és ut középpontjában nagy reménnyel indult meg a munka. A termelés megindítása kedvezőnek mutatkozott itt abból a kapitálista szempontból is, hogy a félreeső és szegénységben sanyiózó lakosság soraiból olcsó munkacserére volt kilátás. Hosszu időn át végtelenül kizsákmányolhatták a munkásaikat a tulajdonosok, mivel azok a katolikus papság babonákra támaszkodó, sötétségben tartó tevékenysége miatt az átlag-műveltség alatt voltak, s az akkor már Európa-szerte erős munkásmozgalom is csak 1938-ban jutott el Szentkeresztbányára, hogy szervezkedésre szólítsa a munkásokat.

A papí befolyás már a telep névadásánál is érvényesült. Idős Varga József elbeszélése, illetve feljegyzései szerint a telep Szentkereszt nevével is ők adták. A bánya nevet később a Bellő-patakban és a Szeltersz hegytetőn nyitott vaskőbányától kapta a telep.

A szabadságharc szolgálatában

Az új üzemen folyt a munka. A telepen épültek az elmúlt rendszerben munkáslakásnak nevezett épületek. Napról-napra nyomasztóbb lett a dolgozók részére a tulajdonosok kizsákmányoló eljárása. Ilyen állapotban találta Szentkeresztbánya munkásságát a szabadság reményének 1848-ban kigyulladt csillaga. A szabadságharcos Bem tábornok az üzemet lefoglalta, hadiüzemmé nyilvánította és a Magyarhermány határában levő Bodvajbányán akkor működésben volt olvasztókemencével együtt átadta Gábor Áron ágyúöntőnek. Így történt, hogy Erdély felszabadulni vágyó mesterember- és jobbágy-tömegei nagy lelkesedéssel kapcsolódtak bele az ágyúöntés munkájába, mint az ellenséggel szemtől-szembe vívott küzdelembe is.

A szabadságharc leverésére az elnyomók által segítségül hívott, átvonuló cári csapatok megtudták, hogy Szentkeresztbányán harci eszközöket gyártottak a szabadságharc számára. Vad dühükben a gyárat felgyújtották és porráégették.

Uzsora és osztrák ipari hatás

A szabadságmozgalom e nagyszerű fényének barbár eltírásával kialakult Szentkeresztbánya kohójának lángja is. A munkások nem csak a felszabadulás reményét veszítették el egy időre, hanem a mindennapi kenyér nehéz előteremtésének reményét is. Az ellenség által feldúlt üzemet a visszakértült tulajdonos nem bírta saját erejéből helyreállítani s egy Demeter nevű uszorásra szorult. A Gyertyánfi-testvérek a gazdasági pangás következtében még a felvett kölcsön uszorkamatját sem bírták visszafizetni, a »szabad verseny« pedig 1852-ben Demeter ur birtokába juttatta a gyárat. Ez az uszorás a legbarbárabb módon használta ki a dolgozókat, nem is értett egyébhez, mint a legdurvább kizsákmányoláshoz. Az újdonsült gyárosnak nem számított a munkások megélhetése. Jobban szerette a pénzsorsát az üzemenél s ezért kész-

pénzért el is adta azt az első jelentkezőnek, a Bergbau-Hüttenverein osztrák részvénytársaságnak 1856-ban.

Ekkor a gyár fejlődésnek indult. A tulajdonos cég mind nagyobb jövedelmei vágott zsebre, de a munkások sorsa mostoha maradt a nyugati civilizáció behurcolóinak uralma alatt is. Szemfényvesztésként bevezették, először Szentkeresztbánya történetében, a rokkantsági és öregségi nyugdíjat, mint »autonom« pénztárat, melyet a gyár igazgatója, mint elnök tartott őrizet alatt az ugynevezett társ-ládában.

Szentkeresztbánya, tőkés szemszögből itélve, virágzó gyárrá fejlődött, gőzkazánokat hoztak a gyárosok és az 1860-as években a vashámorokat felépítették. Bukovinából szakembereket hoztak és az olvasztott vasat többszöri átolvasztás után, kovácsvassá alakították át. Hengerek segítségével különböző méretű kovácsolt vasat állítottak elő. Ebben az időben a gyár több, mint 600 alkalmazottat foglalkoztatott. Az említett modernizálás során a gyár nevét is megváltoztatták és a németesítő időknek megfelelően »Karl-Hütte«-nek nevezték el.

A hódító háború pusztulást hoz

A kapitálista rendszer kitermelte 1866-ban a porosz-osztrák háborút. Időközben a nagytökével rendelkező üzemek kifejlődtek s a veszített háború után nem volt versenyképes a gyár. Az osztrák németesítő, elnyomó politika is teljes mértékben érvényesült, amikor 1872-ben a gyár megszüntette működését.

A 600 főből álló alkalmazott sereg kenyérkereset nélkül maradt. Nyolc évi üzemszünet után az osztrák cég Hrobonyi Adolf nevű igazgatója és veje, Lántzky Sándor vásárolták meg a gyárat. Az új tulajdonosok azonban nem bírták üzembe helyezni az egész gyárat.

Az osztrák politika elérte a célját, hogy a nem németlakta területen visszafejlessze a gazdasági és kulturális életet. Hrobonyi és veje a Róka városban a »Margit«-tárna közelében csak egy kuplót (kis újraolvasztó kemencét) tudtak üzembe helyezni, ahol

csak 16 öntő, 3 lakatos, 1 kovács és néhány napszámos kapott munkalehetőséget.

A néhány alkalmazott határtalan kihasználása rövidesen olyan hasznot hozott, hogy Hrobonyi és Lántzky 1880-ban nyílt árverésen a nagy gyárat 6.006 forintért megvásárolták. A kis üzemet felköltöztették a felső üzemhez és hozzáadták az egész üzem megindításához.

A »Szentkereszt« név alatt becsapják a munkásokat

A teljes üzem visszaállításakor az új tulajdonosok közkívánatra visszaadták a gyár eredeti nevét. A név visszaadásával egyidőben a két tulajdonos körmönfont ravaszággal rávette a munkásokat, hogy a zalatnai bányakapitányságnál őrzött társzláda 6000 forint tartalmát adják át nekik forgótöke céljára kölcsön formájában.

A munkások verejtékén összegyűjtött és abban az időben jelentős összeg olyan jövedelemhez segítette Lántzky urékat, hogy nemcsak az üzemet tarthatták fenn, hanem annak jövedelméből a gyár körüli hatalmas területeket is megvásárolhatták. Így jutott birtokukba a Puszkaporos-kert, Cipcer-kert, Hámor-kert stb. Habár a tulajdonosok minden álma teljesült, ami a vagyonszerzést illeti, a munkásoknak egyetlen jogos kérését, hogy fizessék vissza az öregségi és rokkantsági alapot, sohasem teljesítették.

Igy lopták és csalták meg a katolikus dolgozókat a nagy templomok közelében szentatyáik szemeláttára és beleegyezésével. Később Hrobonyi Adolf halála után Lántzky egyedüli birtokosa lett a gyárnak, ami annyit jelentett, hogy a munkások izzadságából kellett a nagygigényű örökösöket kielégíteni.

Népnyzók tivornyájának helye

Mint teljhatalmu tulajdonos, igazi ur életet élt Lántzky Sándor. Portáján magas vendégek, főispánok, eszperesek, miniszterek, József főherceg és más ur ingyenlők dőzsöltek el azt a pénzt, melyet a munkás hónapokon át nem kapott meg. Ilyer fényes ered-

mény után Lántzky József 1909-ben 15 évre bérbeadta a gyárat a Kámner és Jikélius-cégnek. Ő maga, mint gyárigazgató folytatta »szerény« életét.

1914-ben kitör az első világháború, a munkások többségét bevonultatják védeni azt a rendszert és azt a hazát, melyben ilyen csufosan kiforgatták jogaikból. Az 1916-os menekülés alkalmával az olvasztó kemence lefojtását úgy végezték el, hogy a kilövelő gázok következtében meggyulladt a gyár és a szállító hid, valamint a raktárak most már másodízben porráégték.

1917 tavaszán Bömches Gusztáv, a Kámner és Jikélius cég főnöke hozzálát a gyár helyreállításához. Új kuplót építettett és a hadsereg ellátására szorgalmasan gyártotta a lövészárok-kályhákat. Adósságai miatt 1931-ben a gyár a Brassói Általános Takarékpénztár tulajdonába ment át, majd 1938-ban átszállt a »Petroşani« R.-T.-ra. Ekkor ismeri meg Szentkeresztbánya munkássága korunk egyik legnagyobb szélhámosát, egyben Románia egyik leggazdagabb emberét, Bujoiu Ioant. Ez az iparmágnás, aki most már elnyerte méltó büntetését, kergette sztrájkba 1938-ban először Szentkeresztbánya munkásságát, hogy később csendőrséggel szállassa meg a gyárat.

A bécsi döntés után a magyar állam megbizottjaként Bajkó József, majd Pók János volt Szentkeresztbánya koronázatlan királya. Ugy az említettek, mint később Ábel Kálmán »főtanácsos ur« a hízlegést, a protekciós és árulkodó módszert vezették be ebbe az időbe is. Lukács főhadnagy, hadiüzemparancsnok első tevékenysége pedig az volt, hogy zárkát építettett az elégedetlenkedő munkások megrendszabályozására.

Igy élt az üzem munkássága 1944-ig. Sehonnai, cifra jövevények, jólhangzó nevű betyárok, kezükben a keresztet szorongató álszentek, egyszóval a kimult rendszer mindenfajta vámszedői, rokonostól szipolyozták, lopták, csalták Szentkeresztbánya munkásságát. Mindenkinet, aki a mult rendszer szekerét toltta, jutott a gyár jövedelméből, csak a gyár dolgozóinak nem maradt semmi.

Hogy mi történt 1944 augusztus 23 óta, azt nem kell újból leírni. Nincs a megyében egy, talán az egész országban is kevés olyan dolgozó, aki ne kísérte volna figyelemmel, vagy ne hallotta volna a szóbanforgó üzem dolgozóinak példaadó küzdelmét, a szétlopkodott üzem helyreállításánál, ami hosszú önkéntes munkát igényelt, Bujoiu és társainak még az üzemek államosítása előtti kiseprűzését, az öntők, lakatosok, bányászok hősi munkaversenyét? Ki ne tudna a hegesztő pálcák öntésénél ujjtást bevezető lányokról? A hulladékvasból használható Diesel-motort előállító szerelőkről, gépészekről?

És így sorolhatók még tovább, hogy mit tanult meg Bánya munkássága saját bőrén az említett kutyasors alatt. Megtanult szervezkedni forradalmi szervezetben, melynek élcsapata a Román Munkáspárt, megtanulta gyűlölni bármilyen álarcba bujt ellenségét, aki évszázadok óta fosztogatta és elárulta. Megtanult bizni saját erejében, osztályában, vezető Pártjában. Tudja, hogy a falu dolgozóival szoros szövetségben lehet biztosítani a nehéz küzdelmek árán elért közös eredményeket, ezért köszönti ma a hatodik szabad augusztus 23-ikát a több és jobb termelés jegyében. Azért épített új kohót az emlékezetes évforduló tiszteletére, hogy mostantól kezdve az 1200 dolgozó békeakarát két tüzes torok lángja kiáltja, hogy a dolgozók drága békéjét minden erővel védelmezni fogjuk. Imets János.

Augusztus 23-ika tiszteletére 40 százalékkal több öntött vasat termelnek a szentkeresztbányai vasgyár munkásai

Már csak napok és órák választanak el augusztus 23-ikától, de élüzemeink verseny-felhívására újabb és újabb módszereket alkalmaznak üzeimeink dolgozói, hogy a szocialista versenyekben elért kiváló termelési eredményekkel ünnepeljék meg felszabadulásunk 5-ik évfordulóját.

A gyár termelékenységének emeléséhez hozzájárul Mihály József kohómester sikeres kísérlete. A kapitálista rendszerben nem volt érdeke a munkásnak, hogy új munkamódszereket fedezzen fel, amik elősegítsék a munka termelékenységének emelését. Népköztársaságunk megalapításától minden támogatást és lehetőséget azokra az újításokra, amelyek elősegítik a munka termelékenységének emelését és most már érzik is a munkások, hogy maguknak dolgoznak. Újjtást vezetett be Mihály József kohómester, amikor a régi kohó minden havi leállítását kísérelte meg kiküszöbölni, ami szükséges volt a seprűt újra való bélelése végett. Olyan vegyi anyagot sikerült alkalmaznia, ami lehetővé tette, hogy csak hat hónapban egyszer szükséges a seprűt újrabélelése. Ezzel az eljárással kiküszöbölte a kohó havi leállítását és sikerült elérnie azt, hogy 40%-kal több nyersvasat tudnak termelni, mint amennyit a terv előirányzott.

Ugyancsak a termelékenység fokozásához járultak hozzá Buti Károly és Bölöni Endre esztergályosok, akik egy olyan henger-furót találtak fel és állítottak össze, ami szintén hozzá járul a termelékenység fokozásához és az üzem költségének a csökkentéséhez, mert eddig a hengerfurást csak Brassóban tudták elvégezni. G.

Mit hozott az elmúlt öt év nevelési téren?

Öt év telt el azóta, hogy a fasiszmus felett győzedelmeskedő szovjet-hadserg hazánkból is kizűzte a megszálló német hordákat. Országunk azóta, 1944 augusztus 23 óta, egész alakában megváltozott. A Szovjetunió segítségével, a Szovjetunió Kommunista (b) Pártjának forradalmi tapasztalatait tanulva a Román Kommunista Párt kezébe vette országunk dolgozó népének sorsát. A munkásosztály és a szegényparasztság tömegeinek támogatása mellett a háboruban kifosztott ország gazdasági helyreállítása volt a legelső feladat. Hogy ezt azonban meg lehessen valósítani, Pártunknak ezzel párhuzamosan fel kellett számolnia azokat a belső és külső reakciós tényezőket, melyek az 1944 augusztus 23-ával összeomlott hazai polgári-földesuri rendszer visszaállításán fáradoztak. A munkásosztály áldozatokat nem kímélve gyűrte le a nehézségeket a Román Kommunista Párt vezetésével, építette fel a népi demokráciát s készítette elő a szociálista társadalmi rendszer felé vezető utat.

Ma, öt évvel 1944 augusztus 23 után, ki ne látná világosan azt az eredményt, amit dolgozó népünk elért? Van-e még munkás, paraszt, vagy értelmiségi, aki ne látná az új életforma tökéletességét, aki ne ismerné fel a jövő szociálistában rejlő hatalmas erőt, mely egyedül képes a világon békét, haladást és boldogságot biztosítani az emberiségnek?

1944 augusztus 23 után Pártunknak egyik legfontosabb feladata volt az iskola, a tanítás és nevelés kérdésének helyes, a dolgozó tömegek érdekeit szolgáló megoldása.

Ha a letűnt polgári-földesuri rendszer idején a politikamentes iskola hazug jelszavával tanítottak és neveltek az iskolákban, ha a tudományosság ürügye alatt miszticizmust és ideálist must vertek gyermekeinkbe, ha „akinek pénze nincs, ne tanuljon” címen a dolgozók és szegényparasztszág gyermekeit kirekesztették az iskolából, a Román Munkáspárt öt évi harcán keresztül megmutatta, hogy mi a teendő. Nincs és nem volt iskola politika nélkül, mert mindig az uralkodó osztály érdekeit szolgálta s ezért ma az iskolában az óvodától az egyetemig politizálni kell a leckét, az embert, a világ-mindenséget. Politizálni kell: a munkásosztály ideológiáját, a marxizmus-leninizmust kell az iskolai élet alapjává tenni.

1944 augusztus 23 óta az iskola külső és belső felépítése megváltozott. Azonban nem elegendő az, hogy csak szerkezeti átalakuláson menjen át az iskola, hogy csak gyarapodjék a számuk úgy, mint ahogy azt az elmúlt évben láttuk. Nem elég csak a formai átalakulás.

A szociálista iskola tanítási és nevelési rendszerének három területre kell hatnia: a nevelőre, a szülőre és a tanulóra.

A nevelőtestület

Bár megyénk nevelőtestületének egyrésze komolyan foglalkozott az önmaga képzésével, ismereteinek átállításával, a szociálista nevelés kérdéseinek megoldásával s bár igyekezett bekapcsolódni az iskolán kívüli feladatok megoldásába, csak kis része tette ezt öntudatosan, felismerve önmagában a hiányokat és a proletáriátus hivatását. A nevelőtestület legnagyobb része kispolgári bástyákkal vette körül magát s elfelejtette régi, megaláztatott és szolgai sorsát. A kényelmet biztosító „sajátvélemények” mögé bujva, „elvből” csak mesteriségnek tekinti hivatását, melyhez ele-

gendő az elmúlt rendszerek tanító-képzői és egyetemei által adott ismeretanyag, melyet sem felfrissíteni és átértékelni, sem utánpótolni nem kell.

Ujságot nem akar olvasni, mert az „ugyis hazugság”, az ideológiai könyveket nem szereti, mert „nem érti meg”, gyűlésekre (ahol sokat tanulhatna) nem megy, mert iskolai dolgan és iskolai dolgait nem végzi, mert gyűlésekre kell járnia.

Ime a nevelőtestület jellemző hibái közül egynehány. Ha figyelembe vesszük, hogy 1944 augusztus 23-ika óta 5 év telt el, csodálkozunk kell, hogy ez az idő nem volt elég arra, hogy nevelőtestületünk megváltozzék.

A szociálisták felé haladó népi demokratikus rendszerünk nagyon sok lehetőséget adott 5 év alatt mindenki számára, hogy komolyan megismerje az új társadalmi élet alapvető kérdéseit. A szakszervezeti csoportgyűléseken, az Arlus kiterjedt munkájában, a pedagógiai tanács értekezletein, a pedagógiai körök gyűlésein, tömegszervezeteink munkájában rengeteg alkalom nyílt a valóság megköze itésére és megismerésére.

Mit csinált az ifjuság?

Az első években tétován figyelte az előtte még meg nem magyarázott változást, mely új rendet teremtett a társadalomban. Figyelte nevelőjét, szüleit és az emberek munkáját. Rövid idő alatt megtalálta a magyarázatokat. Pártunk segítséget adott ebben is. Az Ifjúsági Szövetségen keresztül megkezdődött az a hatalmas építőmunka, mely külsőleg és belsőleg átalakította az ifjuságot. Feladatot tűzött ki az ifjuság elé, hogy megszervezze önmagát és kapcsolódjék bele az ország újjáépítésébe, építse a világ békéjét és harcoljon az osztályellenséggel szemben.

Az ifjuság sokkal mélyebb, sokkal komolyabb formában értékelte ki a reakciós multat és a szociálista jövőt, mint azok, akikre az ő nevelésük volt hivatalból bízva. Az iskolában is és az iskolán kívül is megtalálta a maga eszközeit arra, hogy öntudatos formában készüljön fel a jövőre. Az IMSZ különböző iskolai szervezeteiben s a pionírcsoportokban öntudatos ifjak vezetése mellett öntudatos ifjak nevelkednek, harcolva önmagukkal és ellenségeikkel. A kritika és önkritika jegyében faragták le önmagukról a korábbi iskolai és családi nevelés kispolgári csökevényeit. Legyűrték a kétségeket, az igazolatlan mulasztásokat és a felesleges hiányzásokat, a fegyelmezetlenséget s akár csak egy ipari üzemben, grafikonokon ellenőrizték az önmaguk fejlődését. Megszervezték a csoportos tanulást, a gyengébb tanulók állandó előkészítését, az osztályok kultur- és sporttevékenységét, tanulmányi köröket szerveztek s vasárnapként falura jártak, kulturcsoportjaikkal terjeszteni a műveltséget és harcolni a tudatlanság ellen. És mindezt a szülők és a nevelőtestület jelentősebb segítsége nélkül csinálták.

Ma már világosan bontakozik ki előttünk a ma ifjuságának a képe a jövőben, mely erős, határozott és felkészült a szociálisták építésére.

A szülők,

akik leginkább kellene, hogy támogassák gyermekeik haladását és kialakulását, még általában mindig más-keppen gondolkoznak. Kispolgári neveltségük gyűrtjéből kilépni nem akarnak s magatartásukkal nagymértékben akadályozzák az egészséges fejlődést. Míg az ifjuság a legtevékenyebben építi az új iskolát és valósítja meg a tanügyi reform célkitűzéseit, a szülők

nem keresik a kapcsolatot ezzel az iskolával. Hány szülői értekezlet folyt le úgy, hogy a tanulók szüleinek tíz százaléka sem jelent meg?

Bár a megjelenők komolyan bekapcsolódtak a tantestület és az ifjuság iskolaépítő munkájába, a szülők legnagyobb része kispolgári közönnyel várja, hogy segítsége nélkül is meglegyen az eredmény. És vajjon a szülők otthon hozzájárultak-e gyermekeik politikai és ideológiai neveléséhez. Az elmúlt év tapasztalatai azt mutatták, hogy nem.

A tanító-szülő-tanuló kapcsolatának kiépítése komoly feladatunk. A szociálista nevelés nem tűri, hogy egyoldalúvá váljék az ifjuság nevelése. Nem tűrheti, hogy csak iskolai nevelés folyjék, azt sem, hogy az ifjuság tanítójában és szülőjében a visszamaradt kispolgárt, a szociálisták ellenességét lássa.

A tantestületnek vált feladatává, hogy a proletáriátus élcsapatának, a Pártunk utmutatásait a gyakorlatban is megvalósítsa, belevonva ebbe a szülő

és gyermekeket egyformán. Azok az ismeretek, melyeket a tantestület tagja megszerzett már a tantestület irányító tanfolyamain, az ICD tanfolyamokon, nem maradhatnak elméleti ismeretek, azokat minél tökéletesebben kell átvenni a gyakorlatba.

Öt év alatt, 1944 augusztus 23 óta iskolarendszerünk átalakult. Összedült a kapitalisták igényeire berendezett iskola s ma a román munkásosztály élharcos csapatának, a Román Munkáspártnak az irányítása folytán, az iskola a szociálisták építő társadalom egyik fontos eszközévé vált. Építeni tudott, fejlődött, emelkedést mutatott a polgári rendszer iskolájával szemben. De nem szabad egy pillanatig sem arra gondolnunk, hogy megelégedjünk az eredményekkel. A hibákra és a hiányosságokra, a megoldandó feladatokra rá kell ismernünk s fokoznunk kell az eredményeket és csökkentenünk kell a hiányosságokat.

A szociálisták acsarkodó imperializmus halálát fogja jelenteni, ha a szociálista ember nevelésének feladatát megoldjuk. Az imperializmus halála pedig a világ népeinek békéjét és szabadságát jelenti.

Horváth József

Mit olvassunk?

A Román Munkáspárt kiadásában jelentek meg román nyelven a következő könyvek:

Lenin: Note critice în chestiunea națională	15 lej.
A. Cleja: Să facem din cooperatie o largă organizație de masă	6 lej.
Sorin Toma: Presa sovietică, stegar al luptei pentru pace, adevăr și progres	6 lej.
V. Luca: Despre congresul dela Timișoara	
N. Popescu-Doreanu: Pentru o istorie științifică a României	10 lej.
Nestor Ignat: Cu privire la activitatea antidemocratică a unor slujitori ai bisericii catolice	5 lej.
Pentru reușita campaniei de recoltare	6 lej.

TANÜGYI TÁJÉKOZTATÓ

Az őszi vizsgák időpontja.

A közoktatásügyi minisztérium idejében gondoskodott arról, hogy minden tanuló, aki különböző okoknál fogva júniusban vizsgára nem jelentkezett, vagy a vizsgán nem tudott megfelelni, szeptember hónap elején vizsgára jelentkezeshessék.

A vizsgák a tanulóknak az előirt időben pontosan meg kell jelenniök, ellenkező esetben elvesztik a vizsgára való jelentkezés lehetőségét.

A javítóvizsgákat a liceumok XI. osztálya és a pedagógiai és műszaki iskolák IV. évfolyama részére augusztus 29-én tartják, míg a többi osztályok részére szeptember 1-én és 2-ikán.

A felvételi vizsgák időpontját a minisztérium szeptember 6, 7 és 8-án állapította meg. Felvételi vizsgát kell tennie annak a tanulóknak, aki az elemi iskola VII. osztályát sikeresen elvégezte és akár az elméleti liceumban, akár a műszaki vagy a pedagógiai középiskolában akar továbbtanulni. Ebben az évben megyénkben tanulóink felvételi vizsgára jelentkezhetnek Székelyudvarhelyen a vegyes liceumba, a pedagógiai leányiskolába, a gazdasági igazgatási műszaki középiskolába, a műszaki középiskola fém-, fa- vagy építészeti osztályára, az erdészeti műszaki szakiskolába, a kertészeti műszaki középiskolába; Székelykeresztúron a vegyes liceumba, a pedagógiai iskolába és az állattenyésztési szakiskolába; Szentkeresztbányán a bányászati és kohászati műszaki szakiskolába.

Középiskoláink száma a polgári-földesuri iskolarendszer iskoláihoz viszonyítva megszaporodott, s főleg a jövő szociálista életformájának megfelelő műszaki iskolák feladata, hogy új és jól felkészült technikai kádereket neveljenek a szociálisták építő Népköztársaságunk számára.

Az abszolvdó vizsgák idejét a közoktatásügyi minisztérium a liceumok XI. osztálya és a pedagógiai és műszaki iskolák IV. évfolyama számára 1949 évi augusztus 30, 31 és szeptember 1-re határozta meg.

A magánvizsgákat augusztus 22-29 között kell megtartani a VII és XI osztályok részére, míg a többi osztályok részére szeptember 5-13 között.

Tanulók, támogassuk a gyűjtési akciókat, mert a gyűjtött hulladékot a DAC állami vállalatok hivatalos áron átveszik.

Őszi vizsgák a Bolyai-tudományegyetemen

A Bolyai-tudományegyetem rektori hivatala közli az érdekeltekkel, hogy az egyetem valamennyi karán az őszi preszessziós vizsgák szeptember 1 és 3 között lesznek, a rendes vizsgaszak, szeptember 1-15 között.

Azok a hallgatók, akiknek hátralevő preszessziós vizsgáik vannak, az őszi preszessziós vizsgák letétele után szeptember 4-től jelentkezhetnek a rendes vizsgák letételére. Vizsgáikat azonban ezek a hallgatók is kötelesek szeptember 17-ig letenni.

Éljen a Szovjetunió vezetete antiimperialista és demokratikus front!

Társadalombiztosításunk reformja szovjet-példa alapján

1944 augusztus 23, a hitlerista megszállók jáрма és az antoneszkánus zsarnoki diktatura alól való felszabadulás napja annak a hatalmas lendületnek a kezdetét jelentette országunk dolgozóira nézve, mely a legnagyobb kizsákmányolónknak: a királynak lemondatásához, a szociálista reformok egész sorozatának keresztülviteléhez, az egyéves gazdasági tervben az ideiglenes néptanácsok felállításához stb. vezetett.

Az észszerűen és tervszerűséggel bevezetett újítások között nem feledkezett meg a Román Munkáspárt a dolgozók egészségéről sem. Teljes munkát csak egészséges munkás végezhet, szociálista versenyt csak teljes munkaképességgel lehet folytatni.

A munkásság életszínvonalának emelését eredményező reformok mellett egy újabb nagy reform: a munkás egész családja egészségének és minden dolgozó egészségének ápolását és biztosítását adta meg a társadalombiztosításnak ez év első napján bevezetett gyökeres átszervezése.

Hogy milyen volt a mult rendszerek társadalombiztosítási intézménye, azt minden munkás nagyon jól tudja és saját bőrén tapasztalta. Amikor hétről-hétre pontosan házaltak a betegségyező pénzbeszedők, s ha történetesen megbetegedett a szegény munkás, akkor legtöbbször komolyab szakvizsgálat nélkül gorombán visszakergették a munkahelyére, vagy súlyosabb betegség esetén csak a legolcsóbb kórházi kezelésben részesülhetett, vagy hosszú hetekig várhatta a puliszkára sem elegendő táppénzt. A családtagok egészségi ellátása talán még másodrendű kérdés sem volt.

Az „engedélyezett” és „szabványos” gyógyszerekről ne is beszéljünk, amikor csak a megszabott, általában olcsóbb gyógyszerek közül kaphatott a beteg munkás orvosságot. Ha pedig súlyos betegségében történetesen és „kivételesen” valamely „különleges” gyógyszerre volt szüksége a munkásnak, akkor türelmesen kellett ágyában megvárnia, míg a jóváhagyásra felküldött recept szép lassan sorban végigjárta a bürokratikus betegségyező poros íróasztalait.

Ezalatt a fővárosban mind magasabbra és magasabbra emelkedtek a betegségyező palotái, az igazgatók mind szebb és szebb luxusautókon száguldoztak a délvidéki fürdőhelyekre és szépen nőttek a bankbetétek.

A kizsákmányoló rendszer kizsákmányoló betegségyezője morális szempontból is romboló volt. Válaszfalat emelt a munkás és az egészségügyi személyzet, a munkás és az orvos közé. Egyrészt letörte a munkásnak az orvosban való bizalmát és felgyógyulásában való hitét, másrészt azáltal, hogy a munkásnak legtöbbször a családjától elvont pénzzel kellett magánorvoshoz fordulnia, sok üzleti érzékű magánorvosnak adott alkalmat zsebe gyarapítására.

Még visszagondolni is rossz ezekre, de szükséges, mert csak így tudjuk igazán értékelni a társadalombiztosítás új forradalmi reformját.

Augusztus 23-ika nyitotta meg a forradalmi reformok lehetőségét. Augusztus 23-át pedig a szovjet-hadsereg hozta számunkra. De egyúttal megnyitotta előttünk a szociálisták országának kapuit és megismerhettük a szociálisták építésének már 32 éves összes tapasztalatait, melyeket országunkban mind felhasználhatunk és a Román Munkáspárt vezetése mellett elérhetjük

rövid pár év alatt mindazt, amiért a Szovjetunióknak 32 éven át nagy áldozatok árán kellett megküzdenie.

A Szovjetunió példa-mutatása

A szovjet-orvos és a szovjet-munkás: két dolgozó munkatárs, egymást megértő jóbarát, akik mindig egymás mellett, ugyanazon az uton, ugyanazon cél felé haladnak. A szovjet-munkás számtalanszor kéri ki munkája közben is orvosának tanácsát, mert tudja, hogy ezzel esetleg egy későbbi, nagyobb betegségnek veszi elejét. A szovjet-orvos türelmesen és örömmel ad bármikor tanácsot dolgozó társának s gyakran meglátogatja munkahelyét és családját.

A szovjet-társadalombiztosítás teljes. Alapelve az, hogy minden dolgozónak és minden családtagjának egyformán joga van díjmentesen mindenféle orvosi és kórházi kezeléshez, gyógyszerhez, orvosi segédeszközökhöz, egy szóval mindenhez, ami egészségének helyreállításához szükséges. A különböző táppénzeket, segélyeket mindenki pontosan megkapja. A beteg dolgozónak minden legkülönlegesebb gyógyszer, legmodernebb szanatórium, kórház, legmodernebb orvosi műszer és gép rendelkezésére áll az ország leg-távolabbi csücskében is, elegendő és tékéletesen képzett egészségügyi sze-

mélyzettel.

A mi társadalombiztosítási reformunk is a szovjet-példán épült fel és gyökeresen megjavította a dolgozók egészségi viszonyait. Az egész egészségügyi személyzet azon fáradozik, mindnyájan azért dolgozunk, hogy ezt a reformot úgy vigyük keresztül a gyakorlatban is, ahogyan vezetőnk és irányítónk, a Román Munkáspárt ezt a szovjet-tanulmányok alapján Népköztársaságunkban az egészségügyi dolgozók elé feladatul tűzte, természetesen e nagy újítás keresztülvitelében.

Hiányosságok is vannak,

de ezek nem a reform hiányosságai, hanem mind a mi gyengeségeinkből adódnak.

Egyik ilyen hiányosság a nagy betegtorlódás, ami miatt nem fordítunk elég időt arra, hogy kellően és egyenlően foglalkozzunk minden beteggel. A nagy torlódás azért van, mert most végre alkalmat nyílt minden dolgozónak és családjának arra, hogy régi, krónikus betegségeit szakszerűen és díjmentesen kivizsgálathassa, kezeltesse. Az egészségügyi személyzet viszont még nem elég gyakorlott a nagyobb tömegekkel való bánásban s a rendelkezésre álló helyiségek és kórházi ágyak száma pedig nem elegendő ilyen tömegek ellátására és befogadására.

Az állami gazdaságok munkája

Ez év tavaszán Udvarhely megye területén kormányunk 3 állami gazdaságot létesített és pedig a Székelyudvarhely, Fiafalva és Vargyas központokkal.

Az állami gazdaságok létesítésével megkezdődött a szociálista szektor kiépítése mezőgazdasági téren, a földesuri, valamint a nagyobb kulák-birtokok felszámolásával. Megkezdődött tehát mezőgazdasági téren is az új gazdasági rendszer felépítése, akárcsak kereskedelmi és ipari téren is. Kormányunk ezen intézkedésével teljesen felszámolta a volt földesuri birtokok maradványait és lényegesen korlátozta a kulákság gazdasági erejét. Ugyancsak ezen intézkedéssel megszűnt a mezőgazdasági szektor alkalmazottainak éheztetése, sanyargatása, egy szóval a mezőgazdaság kizsákmányolása.

Az állami birtokok létesítésével Népköztársaságunkban igen nagy terület került az állam, a nép tulajdonába és szakszerű irányítással nagymennyiségű terményt fog előállítani a munkásság közéletmelzési szükségleteinek fedezésére.

Ezen kívül az állami birtokok igen fontos feladata felemelni elmaradott gazdaságainkat, új munkamódszert bevezetni, meghonosítani a világ legelőrehaladottabb mezőgazdaságának, a szovjet-mezőgazdaságnak technikai eljárásait, megváltoztatva a föld-megmunkálási eljárásokat és megjavítva a növények és állatok minőségét, példát mutatva ezzel a dolgozó parasztságnak.

Három állami gazdaságunk 24 egységből létesült. Az átvett birtokok igen elhanyagolt állapotban voltak. A föld kisoványodva, elgyomosodva és igen sok helyen elparlagosodva. A holt leltár is igen hiányos és gyenge állapotban volt. Az élő leltár pedig nagyobb részben hiányzott, a meglévő pedig teljesen alkalmatlan volt a mezőgazdasági munkálatokra. Hiányoztak az

őszi szántások és ez lényegesen megnehezítette a tavaszi, vetési munkálatokat. Minden gazdaságból hiányzott a vetőmag is.

A létesített állami gazdaságokban gyors ütemben kezdődött meg a munka.

Beiktatásuk után, a birtokok vezetősegei megkezdték a kiadott vetési terv végrehajtását. Minden hiányosság ellenére a gazdaságok munkájukat elsőként fejezték be, sokkal jobban és hamarabb, mint a magángazdák.

A vargyasi állami gazdaság

A munkálatok során kitűnt a vargyasi gazdaság és a fiafalvi. Az állami gazdaságok 5 hónapos működésével megállapíthatjuk, hogy a három gazdaság közül a vargyasi működött a legjobban. Itt állították össze a legreálisabb munkaprogramot és itt sikerült azt zökkenő nélkül végre is hajtani. Ez a kollektiva illeszkedett be legjobban a Párt által kijelölt programba.

A tavaszi mezőgazdasági kampányt jó feltételek mellett gyors ütemben hajtották végre. Elvégezték a vetést, megtakarították a gyümölcsfákat, rendezték a legelőket és kaszálókat, biztosították a zöldséggel kapcsolatos terv megvalósítását. Átcsoportosították az állatállományt és rendezték a birtokok tájékát.

Megfelelő körülmények között teljesítették a nyári munkálatokat is, pl. a gyomlálást, kapálást, kaszálást, aratást és most készen várják a cséplés megkezdését. Az aratással egyidejűleg végrehajtották az igen nagy fontosságú tarlóhántást.

Minden munkálat elvégzésében élén jártak, a dolgozó parasztságnak megmutatva azt az utat, melyen haladnia kell az állami terv megvalósításáért. A dolgozó parasztság és munkásság felsegítése érdekében, a gazdaságban fölláttották az étkezdet, ahol jó és

További hiányosság az, hogy most még nem elegendő a műszer és gyógyszer-készlet sem. A legnagyobb hiányosságunk pedig az, hogy nem vagyunk még elég öntudatosak, fegyelmizettek és felkészültek. Nem tanulmányoztuk és nem ismerjük még eléggé a szovjet-munkás és szovjet-orvos viszonyát, magatartását, fegyelmizettségét, egyéniségét. Nem fordítottunk elegendő időt és gondot még az önképzésre és tanulásra, a szovjet-társadalombiztosítási rendszer megismerésére.

Az orvos és ápoló személyzet kádereinek képzése folyamatban van, az épületek-helyiségek megfelelő átalakítására az egészségügyi minisztérium nagyobb összegeket utalt ki. A műszereket és gyógyszereket illetőleg büszkék lehetünk arra, hogy ezeket részben hatalmas pártfogónk, a Szovjetunió bocsátja rendelkezésünkre, részben mi magunk itt az országban állítjuk elő szociálista termelésünk kapcsán.

Ne türelmetlenkedjünk és ne elégedetlenkedjünk a pillanatnyi hiányosságok miatt. Hatalmas pártfogónk, a Szovjetunió áldozatkészsége s a mi biztos léptekkel haladó szociálista termelésünk rövid időn belül elő fogja tudni állítani az összes szükséges egészségügyi anyagokat és kellékeket.

Ezzel a meggyőződéssel és ezekkel a gondolatokkal köszönti minden öntudatos egészségügyi dolgozó augusztus huszonharmadikát, a felszabadulás ünnepét felszabadítókat és hatalmas pártfogókat, a Szovjetuniót.

olcsó kosztot biztosítottak.

A fiafalvi állami gazdaság

áll a második helyen a munkálatok elvégzése terén.

Az előirt munkálatokat itt is elvégezték, de mutatkoztak kisebb hiányosságok is. A kollektiva nem volt megfelelően kiépítve és az alkalmazottak igen gyakori változtatása káros hatással volt a munkálatokra.

Ha a fiafalvi gazdasági központban nem is volt teljes a munkamegosztás, az egyes egységeknél és főképpen a csöbi és a szenterzsébeti gazdaságokban szép eredményeket értek el Péter Ferenc és Páll Domokos fáradhatatlan munkájának eredményeképpen. Ebben a gazdaságban sikerült önkéntes munkával elvégeztetni a tavaszi kampány műveleteit és meggyőzni a falu dolgozóit az állami gazdaságok fontos szerepéről.

Az udvarhelyi állami gazdaságban a munkálatok végrehajtását lényegesen akadályozta az igen gyenge föl-szerelés és a gyenge igásállat-állomány.

A hiányosságokat már a tavaszi kampány végrehajtásánál lehetett észlelni és azok egészen a nyári munkálatok teljesítéséig tartottak. A nyári munkálatok megkezdésével fellendülést lehetett észlelni és az udvarhelyi gazdaság a fiafalvi gazdaság helyébe, a második helyre lépett elő.

Mind a három gazdaságban megszervezték az étkezőket és mindent megtettek az ott dolgozó munkásság érdekében, valamint életkörülményeiknek megjavítása céljából.

A megyénkben létesített állami gazdaságok hivatottak a havasi és hegyi vidékek mintagazdasági típusának a megteremtésére, különösen a gyümölcs-termelés, a legelőgazdálkodás és állattenyésztés fellendítésével.

Testvéri üdvözet a szociálisták építő népi demokratikus országoknak!

A MNSz udvarhelymegyei szervezete egyéves munkája tükrében

A RMP Központi Vezetősége 1948 júniusi plenáris ülésének határozata a MNSz életében is fordulópontot jelentett. A határozat megmutatta a MNSz-nek a követendő helyes utat, meghatározta feladatát, amit teljesítenie kell, mint a magyar nemzetiségű dolgozók tömegszervezetének.

Csikszereán ült össze 1948 júliusában a MNSz százasként intőbizottsága, és a magyar dolgozók óriási tömegének jelenlétében és hatalmas lelkesedése mellett hozta meg határozatát. Ennek értelmében kimondta, hogy a MNSz osztályharcos alapokra helyezkedik és a RMP vezetésével könyörtelen harcot indít a kizsákmányolás és a kizsákmányolók ellen, megtisztítja sorait a befurakodott népellemektől és az osztálykülönbség elve alapján építi ki szervezeteit.

Tisztújítások a MNSz-ben

1948 szeptember és október hónapokban a MNSz valamennyi helyi szervezeténél tisztújító közgyűlések voltak, átszervezték a városi és a megyei szervezeteket is. 133 községben történtek meg a tisztújítások és az újonnan megválasztott vezetőségek megkezdtek munkájukat Pártunk határozatának a szellemében. Dolgozó földművelésűnk nagy tömegei vettek részt a választásokon és elsöpörték a reakció mesterkedéseit, amelyik meg akarta akadályozni a választások sikerét. Dolgozó földművelésűnk, városi kisembereink és haladó értelmiségiek legjobbjait választották meg a MNSz vezetőségeibe.

A RMP már a tisztújító közgyűléseken hatalmas segítséget adott szervezeteinknek. A pártaktívák legjobbjai segédkeztek a nagy munkában. Mindenhol előljártak dolgozó tömegeink felvilágosításában.

Még szorosabban fűzték azt az elszakíthatatlan kapcsolatot, ami ma már összefüzi szervezeteinket a munkásosztályal és annak élcsapatával, a RMP-tal.

A kolozsvári IV. országos kongresszus

December 10—12 között tartotta meg a MNSz IV. országos kongresszusát Kolozsváron. Megyei szervezetünk itt 16 tagú küldöttséggel képviseltette magát. A IV. országos kongresszus volt a megpecsételője a MNSz átalakulásának. Pártunk és kormányunk vezető személyiségeinek jelenlétében óriási lelkesedés mellett szavazták meg a kiküldött szervezetünk új szabályzatát, amelyik most már végérvényesen osztályharcos alapra helyezi a Magyar Népi Szövetséget.

A tisztújítások előtt szervezeteink a „minden magyar egy táborba” és a „magyar egység” hamis és hazug jelszavai mellett a reakció s imperiálista ügynökök buvóhelyei voltak. Kulákok, kizsákmányolók fészkelték be magukat még a vezetőségekbe is. Páron 33.000 tagunk volt de tagdíj-fizető tagunk alig volt néhány ezer. A tisztújítások során taglétszámunk csökkent, de szervezeteink megerősödtek, mert kihullottak sorainkból a bomlasztó, reakciós elemek. Taglétszámunk 15.000-re csökkent. Új vezetőségeink megkezdtek a felvilágosító munkát és az öntudatra ébredő dolgozók nagy tömegei léptek be szervezetünkbe. Tömegesen jelentkeztek a dolgozók, akik látták, hogy a MNSz most már valóban az ő szervezetük. Megértették, hogy a szocializmus építése során nálunk van a helyük. Felismerték a munkásosztály és annak élcsapata, a RMP vezető szerepét. Ez a folyamat egyre tart. A szegény- és közép földművelésű, a városi kisemberek és a haladó értelmiségiek egyre nagyobb és na-

gyobb számmal sorakoznak fel Pártunk és szervezetünk mögé. Ma már több, mint 23.000 tagunk van.

Tisztogatások a választások után

Mialatt taglétszámunk állandóan emelkedik, nem tagadhatjuk le azt a tényt sem, hogy megfelelő éberség hiányában, még mindig buvóhelyre találtak szervezeteinkben egyes kizsákmányoló, kulák, reakciós elemek, még a vezetőségekben is. Akadtak olyanok is, akik még mindig a régi módszerek szerint akarták vezetni szervezeteinket, akik az osztályharc kiéleződése elől kitértek, akik nagyszágos vagy tekintetes uraknak szólították magukat, akik irtóztak a forradalmi lépésektől és a békés, csendes fejlődés opportunizmusát hirdették fennhangon vagy titokban. Ezért kellett leváltani például *László Gábor gyepesi* elnököt, aki kijelentette, hogy nem bírja az osztályharcot élezni, vagy *Baczó Mózes bágyi* 60 holdas elnököt, aki még ma is tekintetes urnak szólítja magát és a MNSz munkáját teljesen elhanyagolta, vagy *Vinczeffi László atyhai* kántort, aki szervezetünk munkáját elhanyagolta, hogy tagjaink körében burjánozzék a babona és szívesebben tolt a egyházi reakció szekere, mintsem a szocializmus építésében vett volna részt.

Tagjaink politikai nevelése

Százasként intőbizottságunk csikszereai ülésén megállapította, hogy legnagyobb hiányosságunk tagjaink politikai felkészületlensége. Ennek leküzdésére indítottuk meg esti tanfolyamainkat, felvilágosító, népszerű munkánkat. Átszerveztük utcafelelőseink hálózatát és megkezdtek utcafelelőseink politikai nevelését. 13 helyiségben tartottunk esti tanfolyamot, amin 550 tagunk vett részt és többé-kevésbé sikerrel el is végezték azt, komoly politikai előrehaladásról téve tanúságot. Az esti tanfolyamok hallgatóiból sok kiváló ember emelkedett ki, akik ma az ideiglenes néptanácsok munkájában vesznek részt.

Hogy vármegyénk területét jobban átfoghassuk, a járási székhelyeken járási bizottságokat állítottunk fel, függetlenített és önkéntes aktivistákból, akik állandóan látogatva járásaikat, állandó segítséget adnak helyi szervezeteink munkájában. Rendszeresítettük a havonkénti járási értekezleteket, ahol szervezeteink beszámolnak havi munkájuk eredményeiről és hiányosságairól és megkapják a következő havi munkatervüket.

1803 taggyűlés, több, mint 100.000 résztvevővel

Tömegeink nevelését és felvilágosítását taggyűléseinken keresztül is állandóan végeztük. Ezekben a gyűléseken ismertettük Pártunk Központi Vezetőségének határozatait, valamint Népköztársaságunk új, forradalmi törvényeit. Előadóink aktivistáinkból, legfelkészültebb tagjainkból és a haladó szellemű tantestületből kerültek ki. 1803 taggyűlést tartottunk 1948 decemberétől 1949 júliusáig és ezeken a gyűléseken több, mint 100.000 tagunk vett részt. A gyűlések látogatottsága is, annak ellenére, hogy így összesítve nagy számot mutat, mégsem kielégítő. Sok községünkben tagjaink jórésze nem jár rendszeresen el a gyűlésekre, ami elsősorban helyi szervezeteink gyengesége, amennyiben nem tudják az utcafelelősök hálózatán keresztül mozgósítani a tagokat a gyűlésekre. Másrészt hiányossága a megyei szervezetnek is, mert még a mai napig sem bírta megfelelőképpen megoldani a helyi szervezetek utca-

felelőseinek kielégítő nevelését és munkábaállítását.

Pártunk központi vezetőségének 3—5-iki határozata

nagy és szép feladatot adott szervezetünknek. Elmélyíteni a munkás-paraszt szövetséget és felvilágosítani dolgozó földművelésűnk a szövetkezeti gazdálkodás felsőbbrendűségéről, valamint a fogyasztó- és termelőszövetkezetek fontosságáról. Közreműködni a szövetkezetek átszervezésénél és előkészíteni szegény- és középparasztjainkat mezőgazdaságunk szocialista átalakítására. Elszigetelni a kulákságot és felvilágosítani a középgazdákat, hogy érdekeik azonosak a szegényparasztok érdekeivel, hogy a mi sorainkban van a helyük és nem a kizsákmányoló kulákok, az imperiálista bérencék táborában. Szervezetünk minden lépését Pártunk ezen határozata fűti át és minden akciónk ennek a határozatnak a szellemében születik.

Kulturális téren

Tisztújító közgyűléseinkkel szinte egybeesett a falusi kulturothonok és aktivisták megalakítása. Szervezetünk idejében felismerte a falusi kulturothonok fontosságát és azt, hogy nem egészséges szétforgácsolni a kulturális munkát. Így fokozatosan átadta mindenütt a megyében kulturothonjait és kulturális kereteit a kulturothonoknak. Természetesen ez nem azt jelentette, hogy a MNSz megszűnt kulturális téren működni, hanem ezt a munkáját most már a kulturothonokkal szorosan együttműködve végzi.

Szervezetünk komoly munkát fejtett ki a székelyföldi kulturversenyek megrendezésével kapcsolatban. Aktivistáink teljes számmal bekapcsolódtak a versenyek megszervezésébe és szervezetünk teljes anyagi erejével támogatta ezt a nagyszabású kultur-akciót, amit Pártunk kezdeményezésére a művészeti és tájékoztatásiügyi minisztérium rendezett meg. Nem kis része van szervezetünknek abban, hogy országos viszonylatban is első helyen állunk kulturális téren.

Mintaszínjátzó csoportunk meglátogatta nagyobb községeinket, ahol komoly élményt jelentő előadásokat rendezett.

4.000 új előfizető a Falvak Népe

Mivel országunkban csak egy magyar nyelvű gazdasági szaklap van, a Falvak Népe, amelyik emellett osztályharcos szellemű is, szervezetünk nagyarányú terjesztési munkát végzett a lap érdekében. Dolgozó földművelésűnk egy része meg is értette akciónk fontosságát és megrendelte a lapot, azonban ez a négyezres előfizetési szám még mindig nem kielégítő. El kell érünk azt, hogy minden dolgozó földműves asztalán ott legyen a Falvak Népe, hogy minden tagtestvérünk asztalán ott legyen a Szabadság, megyei szervezetünk hetilapja és demokratikus napilapjaink is megháromszorozódott számban érkezzenek megyénk területére.

Az új mezőgazdasági adótörvény megerősítette szervezetünket

A Pártunk javaslatára megszavazott új mezőgazdasági adótörvény hatalmas segítséget jelent dolgozó földművelésűnknek. Dolgozó földművelésűnk most már kézzelfogható valóságként láthatják és érezhetik Pártunk gondoskodását és szándékát, hogy minden eszükkel a dolgozók jólétét és életszínvonalának az emelkedését akarja elérni.

Harc a szekták és a babonák ellen

Szervezeteinknek is, mint minden egyes szervezetnek, komoly harcot kellett vívnia a nyugati imperiálisták támogatását élvező különféle szekták ellen, amelyek itt-ott megyénk területén is felbújták a fejüket. Komoly felvilágosító munkát igényelt és igényel még ma is ezeknek a minden vallási alapot nélkülöző embereknek a felvilágosítása, akik bedülve a nyugati imperiálisták gyalázatos propagandájának, elkorcsosult vallási hisztériák áldozataivá váltak.

Komoly felvilágosító munkát kellett végeznünk azon dolgozóink körében is, akik az egyházi reakció által támogatott különböző babonák hiszékeny áldozataivá váltak és pizkos ablaküvegeken „égi csodákat” láttak megjelenni, vagy akik bedültek „szeni” asszonyok be nem következett jóslásainak, akik világvége, tizenkét napos sötétség és hasonló, a vallás tanításaival sem összeegyeztethető jóslásokba bocsátkoztak. A kulákság azonnal igyekezett felvilágosító munkánkat megtámadni azzal, hogy a vallás ellen törünk, holott éppen dolgozóinkat védjük meg a babonák sötétségétől, amit az események is teljesen beigazoltak. Erre az időszakra esett a kilenc egyházi közös nyilatkozata, amelyikben egyöntetileg csatlakoztak Népköztársaságunk országépítő munkájához és katolikus tagjaink felháborodással vették tudomásul, hogy a nyilatkozatot aláíró egyházak között nem szerepel a katolikus egyház képviselője. Nem szerepel, mert Márton Áron és társai esküdt ellenségei a demokráciának. Ők a régi, főúri, nemesi világot szeretnék visszavarázsolni, ismét szeretnék rátenni a kezüket a nagy földbirtokokra, hogy aztán here módjára élhessenek a kizsákmányoltak verejtékéből. A katolikus egyházi vezetők nem jelentek meg az értekezleten, de katolikus tagjaink lélekben ott voltak és aláírták a nyilatkozatot, amelyik a hűséget és a ragaszkodást jelenti népi demokratikus rendszerünkhöz.

Teljesítette-e feladatát a MNSz Udvarhely megyében?

Erre a kérdésre csak azt válaszolhatjuk, hogy részben teljesítette. Természetesen munkánk mindenütt tele van hiányosságokkal, nem voltunk elég éberek, lemaradtunk az események folyásától, nem tanultunk és nem tanítottunk eleget, nem tudtunk elég könyörtelenül lesújtani azokra, akik munkánkat akadályozni próbálták, nem tudtunk mindenkor ott lenni szervezeteinknél, hogy átsegítsük nehézségeiken, de amit csináltunk, lelkesen, meggyőződéssel és becsülettel öntudattal tettük, áthatva Pártunk iránt érzett szeretetünkkel és bizalmunkkal.

Munkánkban mindenkor szemelőtt tartottuk a dicsőséges Szovjetunió példáját és nagy vezetőinek, Leninnek és Sztálinnak a tanításait.

Munkánk elkövetkezendő szakaszában pedig Pártunk határozatainak a szellemében, Pártunk vezetésével fogunk tovább harcolni, hogy minél hamarabb felépíthessük a munkások, parasztok és haladó értelmiségiek boldog szocialista Népköztársaságát, ahol mindenki munkája után boldogan és megelégedetten élheti a szabad emberek igazi életét. Ahol a jólét és a kultúra magasra való ivelését nem akadályozhatja meg semmiféle imperiálista ármánykodás. Ahol nem uszítanak a háborús bérencék és ahol teljesen megszűnik az embernek ember általi kizsákmányolása.

AZ IMSZ EGYÉVES MUNKÁJÁRÓL

1944 augusztus 23-ika a dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadítása tényével hazánkban lehetővé tette az együttélő nemzetek kölcsönös megbecsülését és országunk dolgozó tömegei a békés, építő munkához foghattak.

Visszatekintve 5 év megvalósításaira, melyeket a RKP, majd az RMP irányított és vezetett, látjuk, hogy ebben az országot újjáépítő munkában éppen úgy, mint az új ember kialakításában, jelentős szerepe volt a dolgozó ifjuságnak is. Társadalmunk a legszebb feladatokkal ajándékozta meg ifjuságunkat, amikor széles lehetőségeket nyújt számára az építő alkotó munkában, melyet az ifjuság a marxista-leninista tanok elsajátításán keresztül, az ifjak tömegének testnevelésén keresztül és a harmadik generáció, a pionírok helyes nevelésén keresztül valósít meg.

A RMP utmutatása szerint megyénk munkás-paraszti-tanuló ifjuságát egy egységes szervezetbe tömörítettük. Az IMSZ az egységesítés után minden esetben Pártunk oldalán, annak irányítása alatt tevékenykedett.

Az ifjuság politikai színvonalának emelése

Érdekében 5 esti tanfolyamot szerveztünk, 3-at Székelyudvarhelyen, egyet Szentkeresztbányán és egyet Székelykeresztúron, összesen 158 hallgatóval. Megyénkben 16 politikai kör mintegy 1400 ifjút foglalkoztat.

Ifjuságunk politikai nevelését szolgálja 97 újságolvasó-körünk is.

Kulturális téren megyénkben 112 kultursportunk működik, melyeket a helyi kulturotthonok tevékenységébe ügykeztünk bekapcsolni. Ezen a téren komoly eredményeket értünk el, sikerült a kulturversenyek alkalmával mozgósítani minden község ifjuságát, községek közötti, körzeti, járási, megyei, majd megyék közötti versenyekre, ahol szépen megállták a helyüket.

Önálló ifjusági klub van Udvarhelymegegyében 16, a többi helyeken a szakszervezeti kulturotthonok helyiségében van biztosítva az ifjuság összefogásának a lehetősége. Ezekben a helyiségekben külön ifjusági faliújság van összesen 115. A megvalósításokról ifjaink levelezői értesítnek. 60 levelező bizottság működik, melyek 160 cikkben népszerűsítették falusi alapszervezetük munkáját. Az „Ifjumunkás”, országunk ifjusági magyar nyelvű heti lapja 1800 példányban fogy el, ebből 600 előfizetőnek megy.

16 nyilvános nagygyűlést rendeztünk több, mint 11.000 ifju részvételével. Egy könyvgyűjtés alkalmával 1000 darab könyvet sikerült összegyűjteni. Könyvvásárlásra 20.000 lejűt költöttünk.

A vetési csata idején 118 ifju állott egyéni versenyen. Az állami gazdaságokban 572 ifju dolgozott 8.512 önkéntes munkaórát 298.280 lej értékben. 5 elvtársnőt traktoriskolába küldtünk s komoly eredményeket értek el a tavaszi vetési kampány idején. Szakmai ismeretek elsajátítása végett Szentkeresztbányán 45 ifju rendszeres előadásokon vett részt. 320 ifju pedig fa- és földművelési tanfolyamot végzett. A tanoncok helyzetét műhely-látogatásokkal javítottuk, a kollektív szerződés szerinti bérüket követelve ki a munkaadóktól, a megyei szaktanácssal és a megyei munkafelügyelőséggel együtt

Két megyei vasgyűjtési akció alkalmával sikerült körülbelül 5 vagon ócskavasat összegyűjteni. Ebben a munkában 500 ifju vett részt. A szakszervezeti, szövetségi vezetőségekbe és az ideiglenes bizottságokba 68 fiatal elvtársat választottak be. Ezeknek eddigi tevékenysége is mutatja, hogy megállják helyüket, becsülettel végzik azt a munkát, amivel a nép és

a munkásosztály megbizta őket. A népi sport megszervezése is megindult s ennek keretében 1.542 ifju sportolt. A munkás ifjusági kupáért folyó versenyben megyénkben 6.150 ifjút mozgósítottunk s ezek közül több, mint 2.000 leány volt.

A sportkörök megszervezése folyamatban van Etéd, Boldogfalva, Zetelaka, Lövete és Bethlenfalva községekben. A népi uszó versenyekben is kivették az ifjak a részüket több, mint 10 községben.

Megyénk ifjusága szolidaritást vállalva a görög, a spanyol, a vietnámi ifjusággal, akiknek még fegyverrel kell küzdeniök szabadságuk kivívásáért, gyűjtési akciókat szervezett, melyeken több, mint 2.500 ifju vett részt s a gyűjtések eredménye 48.218 lej volt. Az összeget el is juttattuk rendelkezési helyére. Az IMSZ által szervezett különböző akciókban több, mint 10.000 ifjút foglalkoztattunk, ami azt bizonyítja, hogy szervezetünkön kívül álló, de a szervezetünkkel rokonszenvező ifjakat is sikerült bekapcsolni akcióinkba.

Május 22-én felavattuk megyénk első pionírjait. Ma a pionír-szervezetnek 195 tagja van. Igen szép klubjuk van, ahol minden lehetőségük megvan egy tanulásra, mint a szórakozásra. Ezekből a pionirokból kerülnek ki a becsületes, bátor, öntudatos emberek, akik a proletár nemzetköziség, a munka, a dolgozók iránti szeretet szellemében nőnek fel.

Augusztus 14-én nyílt meg Budapesten a DIVSZ ünnepe. Megyénk ifjusága lázasan készült erre az ünneprégre tanulással, többtermeléssel és önkéntes munkákkal. A július havi statisztikai adatok a világkongresszus tiszteletére 2.300.000 lej értékű munka eredményét mutatják. Ugyancsak a világkongresszus tiszteletére megyénkben 63 sportmegnyilvánulás volt, 773 ifju sportoló részvételével.

Augusztus 23 tiszteletére megyénk ifjusága látható propagandát készít,

hogy ezen keresztül is felhívják falvaink dolgozóit augusztus 23-nak jelentőségére. Ugyancsak e nap tiszteletére 3 ifjusági esti tanfolyam nyílik meg, hol 60 ifjunak káder-nevelése történik. Lövétén elsősorban nyílik ifjusági tána.

Megnézzük az eddig elvégzett munkákat, láthatjuk, hogy Udvarhelymegye dolgozó ifjusága hatalmas eredményeket ért el. Az ifjuság komoly nevelésben részesült. A lányokat is be tudtuk vonni vezetőségekbe, sportakciókba, amit igen szép eredménynek könyvelhetünk el. Mozgósítási tudtuk ifjainkat a szakszervezetek, szervezetek, népiülnekségek, néptanácsok, tehát vezető helyek betöltésére, az állami gazdaságokban különböző munkák elvégzésére, utak, hidak javítására, legelő, erdők takarítására stb. Mind ezeket az eredményeket a dicsőséges Szovjetunió Komszomol szervezetének gazdag tapasztalataiból példát merítve, Pártunk állandó támogatásával tudtuk elérni.

Megyénk dolgozó ifjusága augusztus 23-ika tiszteletére a DIVSZ világünnepeinek előestéjén kétszeres lendülettel indul munkába a vállalt feladatok teljesítéséért.

S. Artur.

A megyei ideiglenes bizottság felhívása a pálinkafőzőüst-tulajdonosokhoz

A pénzügyminisztérium 112 752—1949. számú körrendelete alapján felhívjuk mindazokat a pálinkafőzőüst-tulajdonosokat, akik örökség úján jutottak üstjeikhez, hogy működési engedélyük átírása iránti kéréseiket f. évi szeptember hó 30 ig nyújtsák be a megyei ideiglenes bizottság pénzügyi osztályához.

A fenti határidő lejártá után benyújtott kérést nem veszi figyelembe a minisztérium s az így engedélyzetlenül maradt üstöket elkobozzák s tulajdonosaik ellen kihágási eljárást indítanak.

A szérűn való cséplés fontosságáról

Miért kell szérűn csépleni, suttogják a falu kulákjai és az elszedített falusi gazdálkodók? Mi a régi időkől fogva bent cséplünk, apáink is így csinálták, így szoktuk meg. Külön erre a célra csűrőket építettünk az eső ellen és a bentcséplésnél elhullatott szemeket a majorság összeszedte, a polyvát és szalmát pedig nem szórtuk el.

Az ország megyéi közül kb. tizben divat még a bentcséplés, mert ez a szokás. Az ország kimondott gabonatermő vidékein büntetésnek tartanak a bentcséplést.

Megvizsgálva a kifogásokat, megállapíthatjuk, hogy az esőzés által okozható károkat meg tudjuk előzni ügyesen összerakott kazalokkal, melyeket az előcséplésből nyert szalmával be lehet fedni.

Ami a szempolyva- és szalma-veszteséget illeti, a szérűnek kijelölt területet, valamint a cséplési munkarendet úgy kell elkészíteni, hogy ezt megelőzzük s ezt nagyon könnyen el is tudjuk érni a kormányunk által kiadott utasítások megtartásával.

A szérűn való cséplés sokkal gyorsabban megy. Megyénkben pl. a cséplést 28 munkanap alatt el tudnók végezni. A bentvaló csépléssel a számítások szerint kb. 20.000 munkanapot veszünk el, amit más mezőgazdasági és nagyon időszerű teendők elvégzésére tudnánk felhasználni.

A szérűn való csépléssel az üzemanyag egyharmadát tudnók megtakarítani, ami nagy összeget képvisel.

A szérűn való csépléssel megfelelő időben tudnók előállítani az őszi kampány részére szükséges vetőmagot és nem lennének kitéve annak, mint a múlt esztendőben, hogy a vetést ne tudjuk megkezdeni a cséplés miatt. A múlt esztendőben két és fél hónapon keresztül cséplünk és igen erősen megkéstünk a vetési munkálatokkal, ami kihatással volt az idejű termésátlagra is.

Nem a szokás a fontos, nem az, mit csináltak őseink, mert ezek szerint az idén nem lett volna őszi buzavetésünk és nem lenne biztosítva kenyérünk, mert a régi szokások szerint szárazságban nem lehet vetni, hanem nagyvonalúan kell megvizsgálni, hogy melyik eljárás jobb, melyik gazdaságosabb és a közérdekek figyelembevétele mellett melyiket kell alkalmazni. Alaposan megvizsgálva a kérdést és ismerve a szérűn való cséplés fontosságát, elmarad a suttogás és a cséplést nagyon könnyen a szérűn is el tudjuk végezni.

Kozseni András.

Az új szervezetek a mezőgazdaság szocialista átalakításáért

Az 1944 augusztus 23-ika óta megindult forradalmi átalakulás során, amit a dicsőséges Szovjet-Hadsereg felszabadító tényének köszönhetünk, a Szovjetunió nagyszerű példájára, Népköztársaságunk egész sor újítást vezetett be különösen az ipar szocialista átalakítása terén. Most, amikor a RMP Központi Vezetősége március 3—5-iki határozatának utmutatásai szerint mind nagyobb lendületet vesz a mezőgazdaság szocialista átalakításáért folytatott küzdelem, különös jelentőséget kapnak a nép szolgálatába állított új szervezetek.

Az új szervezetek átszervezése folyamatban van Udvarhelymegegyében is. A szervezetek vezetőségének és tagjai sorának megtisztítása után a szervezetek megerősödése észlelhető gazdasági téren és erkölcsi téren is, mely utóbbi a szervezeti tagok létszámának emelkedésén mérhető le.

A szervezetek élénkebb munkába kezdtek a dolgozó parasztságnak iparcikkkel való ellátása terén is. Ebben az évben megyénk szervezetei 350 millió lej értékű árut hoznak forgalomba s ennek nagyrészt már el is juttatták az egyes községi szervezetekhez.

A szervezetek új tartalommal telnek meg a mezőgazdasági termékek értékesítését szolgáló alosztály felállításával. Ezzel sikerül kiszorítani a spekuláló magánkereskedelmet erről a fontos területről is és közelebb kerülnek egymáshoz a városi és falusi dolgozók. Egy lépést jelent ez a mezőgazdasági szektor szocialista fejlődésének útján is.

A szervezetek egyik feladata a mezőgazdaság szocialista átalakításában való tevékeny részvétel mindaddig, amíg dolgozó földműveseink tömegei megértik a kollektív gazdálkodás fontosságát és belátják, hogy csak ez mentheti meg őket a nyomortól. A szervezetek hosszulejárata kölcsönös mezőgazdasági gépeket kaptak. Ezeket a gépeket csekély díj ellenében kölcsönzik ki a szervezetek a dolgozó földműveseknek, hogy azok megszabadulhassanak a kulák-kizsákmányolástól. A gépkáció során Udvarhelymegye szervezetei 4.650.000 lej értékben kaptak mezőgazdasági gépeket. Ez csak úgy volt lehetséges, hogy az ipari munkások hatalmas munkát fejtettek ki a RMP irányítása mellett. Ezért tartozik hálával minden dolgozó földműves a munkásosztálynak és vezető pártjának, a Román Munkáspártnak.

Judecătoria Populără Mixtă Odorheiu. Dos. 1639—1949 C I T A Ţ I E. Locuitorul Stoica Rusaliu, fost cu ultimul domiciliu în Odorheiu, în prezent cu domiciliu necunoscut este citat la această judecătoria pe ziua de 16 Septembrie 1949 orele 8 în calitate de părătă, personal la conciliere, în procesul de divorţ cu soţia ei Csiki Rozalia. În caz de neprezentare procesul se va judeca în lipsă conform legii. Judecător şef. Balogh Iosif dr. Grefieră. Balázs Irma.

Felhívás a műszaki közpiskola tanulóhoz

Tndomására hozzuk tanulóinknak, hogy a nyári szünidő még hátralevő idejében szépírási és helyesírási tanfolyamot tartunk augusztus 22-től mindennap d. e 10—12 óráig. A tanfolyamon az I. évfolyamot végzett városi tanulók kötelesek megjelenni, de a felsőbb évfolyamok tanulóinak is ajánlatos.

Az igazgatóság

Munkában a székelyudvarhelyi városi ideiglenes bizottság

Az ideiglenes bizottság fennállása óta megváltozott a városháza képe. Pártunk munkája folytán a régi államgépezet, a kizsákmányolók uralma eltűnt és helyét felváltotta a dolgozók iránti megbecsülés és szereteten felépülő, osztályharcos államgépezet. A régi uram-bátyámos és szolgalelkű, alázkodó tisztviselői kar helyett munkásöntudatukban fokozatosan erősödő dolgozók vannak az íróasztalok mellett. A nyíltan reakciós magatartás, népellenes, osztályidegen elemek már nem láthatók, felszámolták őket és velük együtt fokozatosan felszámolódik a bürokrácia is. A mult bűnös rendszeréből fennmaradt ugyan pár csökevény, amely nem az új államgépezet jellegzetessége, de minden remény megvan arra, hogy ezek a legközelebbi időn belül teljesen eltűnnek, mivel a jelenlegi tisztviselői kar minden igyekezettel azon van, hogy hiányosságait és gyengeségeit leküzdje és teljes erejével szolgálja a dolgozók államát és építse a szebb és boldogabb szociálista jövőt.

Az ugynevezett bürokrácia felszámolása folyamatban van. Az ideiglenes bizottság működése kezdetén azonnali hatállyal megszüntette az irodákban való kilincselést és ügydarab-hordozást. Amíg a multban egy állampolgársági, vagy más bizonylatnak az elnyeréséért három-négy helyen kellett kilincselni, ma a kérések ugyanabban az irodahelyiségben azonnali elintéztést nyernek. Így van ez a pénzügyi osztálynál is.

Megvalósítások

Az ideiglenes bizottság nem elégedett meg csak a bürokrácia felszámolásával, hanem egyéves állami tervünk keretében kemény elhatározással kezdett a gazdasági megvalósításokhoz. Ennek a munkának első eredménye a villamos üzemben egy régen vajudó és szerelés alatt álló 250 lóerős Diesel-motor szerelésének befejezése, amely a napokban megkezdte működését a város dolgozóinak érdekében, erősebb fényvel és több energiával biztosítva ezáltal gazdasági fejlődésünk lehetőségeit.

Emellett az ideiglenes bizottság kezelésébe átment, volt Fábán-féle malmokban is kemény munka folyik. A régi és elhanyagolt motor helyett egy 60 lóerős Diesel-motornak a szerelése folyik, amely augusztus 23. tiszteletére üzemképesen fog állni dolgozó paraszt-ságunk rendelkezésére, megkímélve ezáltal munkásosztályunk harcosszövetségét a távoli falvak malmainak fáradtságos látogatásától.

De nemcsak az üzemekben folyik a munka, hanem a város területén is. Régebben városunk köztisztaságára nem sok gondot fordítottak, ma a helyzet megváltozott, az utcákon sárgaszínű szemetes kosarak tűntek fel a villanyoszlopokon, a parkokat és a sétateret naponta takarítják és a közelmúltban megkezdődött a mellékutcák állandó seprése is.

Építkezések

Utépítés terén is rövid működése alatt szép eredményt ért el ideiglenes bizottságunk. A vármegyei ideiglenes bizottság kezelésébe átment faraktár felé vezető utat közvetíti és a baromvásártér ezen részét ezáltal felmenti, megszabadítja ennek környékét az állandó sártengertől.

A városháza területe a mai napig is hangos az építőmunkások zajától. A régi rosszbeosztású városházát tel-

jesen átalakították. Sikertült az átalakításokkal egy új és egészséges középületet teremteni, ahol 33 helyiségben folyik a népért való munka. Ugyanakkor készül a nagy tanácsterem is, amely lovtárnak használt és teljesen elhanyagolt és tönkrement épületrészéből augusztus 23-ika tiszteletére készül el.

A befejezett és a folyó munkák mellett az ideiglenes bizottságnak jól átgondolt munkaterve is van. A közeljövőben megindul a városháza tetőzetének átalakítása és új fedelzetének elkészítése, valamint a város területén levő összes elemi és középiskolák meszelése, nagytakarítása és kijavítása.

A megyei ideiglenes bizottság gazdálkodási és ipari ügyosztálya így fogadja augusztus 23-ikát

Az ünnepeinken, mint amilyen augusztus 23-ika is, nem puffogatunk álhazafias szövegeket, hanem arról adunk számot, nem váltunk-e méltatlanokká az ünnepléshez, milyen munkát végeztünk Népköztársaságunk és dolgozó népe felemeléséért. A mi ünnepeink nem a történelemkönyv lapjain vannak, a mi ünnepeink élnek s mindinkább összenőnek az eleven valósággal, a mind jobbra váló jelennel s a mind fényesebben és határozottabban kirajzolódó jövővel. Munka közben ünnepeink felszabadulásunk napját is és számbavesszük az elmúlt esztendő munkaeredményét.

A megyei ideiglenes bizottság gazdálkodási és ipari ügyosztálya, a Román Munkáspárt utmutatásait követve, az életszínvonal emeléséért harcolt. Most, augusztus 23-ikán elmondhatjuk, hogy a jobb életmód felé vezető uton munkánkval újabb eredményeket ér-

A szövetkezeti jogügyi iroda közleménye

A hivatalos lap 1949 augusztus 1-ii számában megjelent 809 számú kereskedelemügyi miniszteri határozat értelmében minden szövetkezet az alábbi szabályokat kell, hogy alkalmazza:

1., Az áru-eladásoknál vagy egyéb szolgáltatásoknál cégszerűen aláírt jegyzéket vagy számlát kell adnia.

2., A jegyzékben vagy számlán feltüntetendő az eladott áru, illetve a teljesített szolgáltatás természete, mennyisége, egységára és összára, az eladás vagy a szolgáltatás pontos ideje. Munkateljesítés esetén feltüntetendő a végzett munka természete, munkadíja és a kifizetésének ideje.

3., A számlában fel kell tüntetni az eladó vállalat nevét, igazoló iratát (engedélyt), székhelyét, továbbá a vevő székhelyét, az eladott áru féleségét, mennyiségét, valamint a számla keltét. Munkateljesítés esetén a munkát végző nevét, cégét és lakhelyét, valamint a cégbejegyzés számát (amennyiben a bejegyzés kötelező), az elvégzett munka minőségét, árát, valamint a rendelő nevét, keresztnévét, vagy cégét és lakhelyét.

4., Ellenőrzés végett kérésre bármikor felmutatandók a jegyzékek és számlák másolatai vagy egyéb nyilvántartás. Az ellenőrzéshez szükséges másolatok, nyilvántartók — beleértve az egységes ellenőrzési könyvet is — a

Ugyanakkor a villamosüzemben folyik a szociálista munkaverseny, amely a szerelési és javítási munkálatokban ezideig is több, mint félmillió lej megtakarítást eredményezett.

A munkában jó szolgálatot tesz a városi alkalmazottak faliújságja, ahol tíz naponként újabb és újabb cikkek látnak napvilágot. Egy-egy ideológiai cikket kívül a felmerülő belső problémákat boncolgatják, rámutatnak a hiányosságokra, megvalósításokra, a munkatársak erényeire és hibáira, hogy elősegítsék a munkamenet zavartalan-ságát és épülő szociálista társadalmi munkaszolgálatát.

Szász Elemér.

tünk el. Így épül Felek községben a nagy és szép iskola. A második világháború előtt az elrománosításra törekvő közoktatás idején ennek a román községnek nem tudtak iskolát építeni. Most azonban már emelkednek az új ember formálására hivatott épület falai.

De folyt az utak építése is megyénk területén, így Ócfalva, Székelykeresztur és Szentlélek községek közelében a dolgozók önkéntes munkájának segítségével új hidakat építettünk, a Szejke-fürdő felé vezető betonutat megjavítottuk.

A felszabadító Vörös Hadsereg iránti megbecsülésünk és tiszteletünk jeleképpen a gazdálkodási osztály Parajdon és Bordoson rendbehozatta a szovjet-hősök sírját, azoknak a sírját, akik életüket áldozták azért, hogy népünk szabadon rendelkezék sorsa felett.

szövetkezet bolthelyiségében kell, hogy legyenek, hogy azokat bármikor az ellenőrző szervek rendelkezésére lehessen bocsátani.

5., A szövetkezetekben csak számlával vagy vásárlási jeggyel igazolt árut lehet tartani, amit a szövetkezet jogszerűen elismert kereskedelmi vállalatoktól vagy termelőktől szerezhet be.

6., A szövetkezetek kötelesek átvenni és kiosztani a hatóságok által kiutalt árukat.

7., Kötelesek az illetékes hatóságok által meghatározott mennyiségű és minőségű árut árusítani.

8., Ellenőrzés esetén a szövetkezetek kötelesek igazolni a szétosztás végett nekik átadott, rácionálizált (zárt) áru elosztási módját és azt, hogy az elosztás a kapott utasításoknak megfelelően.

9., A szövetkezetben látható helyen kell kifüggeszteni a található áruk árjegyzékét, az árukat címkézni kell és egy külön táblázaton ugyancsak látható helyen kell kifüggeszteni az üzleten kívül lerakározott áruk minőségét és mennyiségét.

A fenti előírások be nem tartása a gazdasági vétségekre vonatkozó törvény szerint büntetendő.

A jogügyi iroda vezetője

Falusi dolgozó asszonyok a RDNSz-ben

Amióta Népköztársaságunkban a nők egyenjogúságot élveznek gazdasági, politikai és kulturális síkon, ha szám-belileg még nem is eléggé, de mind nagyobb arányban kapcsolódnak be a termelőmunkába. A fejlődésre való lehetőségük megvan. Mind újabb és újabb ingyenes szaktanfolyamok nyílnak, ahol képességeiket fokozhatják, hogy szaktudásuk által úgy a maguk, mint országunk előhaladását szolgálják.

Megyénkben szép eredményt ért el a RDNSz a most folyó szövetkezeti átszervezésnél. A RDNSz felvilágosító munkája következtében a 42 falusi szövetkezet átszervezésénél 616 szövetkezeti vezetőségi tag közül 162 nő, vagyis 34 százalék. A nők megértették, mit jelent a falusi dolgozók számára, ha a szövetkezetek vezetésében részt vesznek és tudásukat, helyes megfigyeléseiket a dolgozók javára hasznosítják. Tisztában vannak a falusi szövetkezetek jelentőségével is. Ezt bizonyítja a tagok beszerzésénél végzett hatalmas munkájuk. Zsákdó kis községben 100 új tagot, Ravában 140 új tagot szerveztek be a régi 126 mellé. Homoródalmáson a választásokon többen voltak, mint a férfiak. Tudják a falusi dolgozó asszonyok, hogy a szövetkezetek átszervezése folytán a falu és város közötti kapcsolat meg fog erősödni, hogy munkájuk elősegíti a mezőgazdaság szociális szektorának kifejlődését és hogy a mezőgazdaság kollektívizálása és a szövetkezetek megerősödése magasabb életszínvonalat biztosít számukra.

A RDNSz a napköziotthonokért

A RDNSz falubizottságai már a tavaszon megkezdtek a munkát, hogy megteremtsék az anyagi alapját a nyári napköziotthonok felállításához. Így vált lehetségessé, hogy megyénkben 36 nyári napköziotthon nyílt meg, ahol kb. 1500 gyermek ellátásáról és neveléséről gondoskodnak.

Önkritikával élve, elmondhatjuk, hogy nem mindenik nyári napköziotthonban megy egyformán a munka. Vannak helyek, ahol az előkészítőmunka nem volt megfelelő és ahol a megszervezés gyenge. Viszont egész kis helyeken szép eredményeket értek el. Kiténik a szervezésben, a tisztaságban és a gyermekekkel való foglalkozásban is Homoródalmás, Zetelaka és Rava. Zeteváralja, amely majdnem csak egy üzem dolgozóiból áll, szintén szép munkát végez. Kulturális előadásokat rendez az IMSz-gel karöltve, hogy még jobb ellátást tudjon nyújtani a gyermekeknek. Így segítik az anyákat, hogy nyugodtabban tudjanak munkahelyükön dolgozni és kivessék részüket az állami gazdasági terv megvalósításáért folytatott harcából.

Judecătoria Populară Mixtă Odorheiu. Dos. 1626—949 din 10 Aug. 1949. CITĂȚIE. Locuitoara Rozsos Elisabeta, fost cu ultimul domiciliu în comuna Dealul Jud. Odorheiu în prezent cu domiciliu necunoscut este citată la această judecătorie pe ziua de 9 Septembrie 1949 orele 8 dim. în calitate de părată personal la conciliere în procesul de divorț cu soțul ei Vajda Ludovic din comuna Dealul. În caz de neprezentare procesul se va judeca în lipsă conform legii. Judecător șef. Balogh Iosif dr. Grefieră. Balázs Irma.

Éljen szeretett hadseregünk, Népköztársaságunk dolgozói vívmányainak védelmezője!

FALVAINKBÓL—FALVAINKNAK

Udvarhely megye minden részéből

Homoródalmásról írja Sándor Gyuláné, hogy a községi ideiglenes bizottság a tantestület bevonásával szorgalmasan dolgozik a gabonabeszolgáltatás kivetésével, ami a szegény- és középparasztok lehetővé tételével és a terheknek a zsirosparasztokra való háritásával történik. A homoródalmási dolgozó földműveseknek meg is kell érteniük azt a segítséget, amit a RMP utmutatásai szerint ezen a téren is kapnak. Az új adó-kivetés is olyan kellemes meglepetés volt a szegény és középparasztoknak, hogy mind örömmel vették tudomásul a kedvező adómegállapítást.

Kápolnásfaluból írja Koncz Márton, hogy megtartották a szövetkezet ünnepélyes közgyűlését, amelyen meggyőződhetek a tagok, hogy kormányunk a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti a szövetkezeteket. Ez a gyűlés csatános választ adott a nép ellenségeinek, akik rémhírekkel igyekeztek a népet visszatartani a szövetkezetbe való újrainakozástól, azt mondva, hogy a szövetkezetbe való belépés a kolhozba való belépést jelenti. Alig 24 órával a közgyűlés után még az a pár ember is, aki felült a híreszteléseknek, sietett a belépési nyilatkozatát aláírni. A dolgozó nép lassanként felismeri, kik az ellenségei.

Székelyszenterzsébetről Patlakfalvi András számol be az új szövetkezeti vezetőség megválasztásáról. A szövetkezetnek eddig nehéz volt dolgoznia, mert nem volt forgatókéje s így a kulákoktól kölcsönvett pénzt használták erre a célra, de ennek az volt a hátránya, hogy minden áruból éppen a kulákok kaptak a legtöbbet. Most Népköztársaságunk kormánya 100.000 lej hitelről gondoskodott a szövetkezet részére s így egészen új fejlődés előtt áll a szövetkezet.

Bágyból írja Lőrincz Gyula, hogy az ifjuság ki akarja venni a részét az ország újjáépítésében és ezért önkéntes munkával segített az erdészet csemetékertjének elkészítésénél és gondozásánál. Ez a csemetékert fogja azokat a fákat adni, amelyekkel a kopár bágyi oldalt kell befásítani. 115 napi munkát teljesített itt 25—30 ifju. A község lakossága részt vesz önkéntes munkával az apaállatistálló felépítésében.

Két község két arculata

Körispatakon az a rémhir járja, hogy jönnek az angolok. Ezt a faluban levő kulákok terjesztik nagy előszeretettel. A dolgozó parasztság ingatag része megakadályozza az eddig az IMSz-be járó ifjakat a munkában. Ezek szülei nyomására már egy hónapja szervezeti munkát nem végeznek. A körispataki dolgozók még nem jöttek rá arra, hogy csak rémmeséssel akarják őket félrevezetni, hogy a zsiros gazdák továbbra is ki tudják őket használni.

Nézzük meg ugyanakkor Bencéd községet.

Itt a földbirtokosok földjeinek államosítása alkalmával nagyobb kiterjedésű föld került állami tulajdonba. Az időjárás következtében ebben az állami gazdaságban a buza túl gyorsan ért be és a gazdaság nem tudott kellő munkaerőhöz jutni. Az IMSz helyi szervezetének 50 öntudatos tagja önkéntes munkával learatta az egész búzát.

nél is, amihez az állam nyújtott hathatós segítséget.

Bordosról írja Veress Dénesné, hogy nagy nehézségek árán sikerült augusztus 8-ikán a napköziotthont megnyitni. Már a tél folyamán megkezdték a gyűjtést erre a célra. Nagy akadályt jelentett az a jégeső, amelyik nagy kárt tett a községben. Végül is a megyei gyermekvédelemtől kapott segítséggel indulhatott meg a napköziotthon első nap 45 gyermekkel, de már másnap 70 gyermek jelent meg. A szegény nép érzi, hogy soha ilyen támogatásban nem részesült, mint most Népköztársaságunk részéről. Most már nem is hiszi el a rémhíreket és nem ül fel a reakciós beszédeknek.

Gergely Dénes utbiztos azokról az újjáépítési munkákról számol be, amelyeket **Kányád, Székelyderzs és Hodgya** dolgozó földművesei végeznek az utak átterszeinek önkéntes munkával való rendbehozása terén. Külön kiemeli **Toró Domokos** kányádi ideiglenes bizottsági elnököt, akitől a legnagyobb támogatást kapta munkája során.

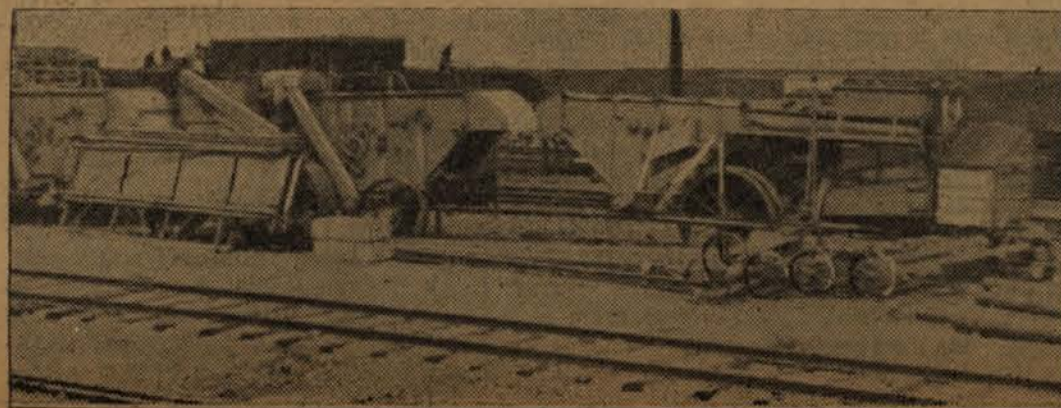
Lövétéről írja Biró Dénes, hogy az ottani dolgozó földművesek mind többen ismerik fel az egyházi reakció mesterkedéseit, a babonák és rémhírek valótlanosságát. Rájönnek arra, hogy ez csak az ő félrevezetésükre szolgál és éppen ezért mind többen szeretnének tanulni és magukat képezni, hogy a tudással felfegyverezve szállhassanak szembe a reakciós ügynökök munkájával.

Székelyszentkirályról írja Lőrincz F. Ignác, hogy az új adó-kivetés a község teljes megelégedésére szolgált. Látva a kormány intézkedéseit, felhívja gazdatársait, hogy az aratási, cséplési és beszállítási munkálatokat azzal a meggyőződéssel végezzék, hogy minden szem gabona drága, mert azzal azt a munkást tápláljuk, aki a falu számára ezeket az újításokat kiharcolta és biztosítja.

Homoródjánosfalváról írja Hegyi János, hogy a község dolgozói az újjáépítés terén fejtettek ki különös munkát, átterszeket építettek, utat javítottak, vízlevezető árktól ástak, legelőt tisztítottak önkéntes munkával. A RDNSz napköziotthont állított fel, amely nagy szolgálatot tesz a mezőrejáró munkásasszonyoknak.

Ezzel a munkájukkal a bencédi ifjak bebizonyították Pártunk iránti hűségüket és hazánk, a RNK iránti szeretetüket, nemzetgazdasági szempontból pedig komoly mennyiségű gabonát mentettek meg, ami mind a dolgozók kamrájába jut. Itt nem fog a kulák rémmese.

A körispataki dolgozók tanulhatnak Bencéd dolgozóitól, akik szívesen engedik ifjaikat a szervezeti munkára, mert tudják, hogy ifjaik itt csak tanulhatnak s az az ő javukat szolgálja.

A kombájn olyan összetett gép, amely traktormeghajtással és vontatással egyszerre arat, csépel, szákol és összegyűjti a szalmát. A napokban több ilyen kombájn érkezett országunk földművesei számára a Szovjetunióból a galaci állomásra.

Agyagfalva

a székelyudvarhelyi alsó járás egyik legnagyobb községe, de éppen olyan nagy fészke a reakciónak is. Ezen a téren vezet Bálint István tanító. A múlt tanévben Máréfalván tanított, de a tanév végével hazakerült Agyagfalvára, ahol gazdasága van.

Bálint István a multban, ahelyett, hogy jó példát mutatott volna a falu ifjuságának, szabad idejében az agyagfalvi kulákokkal tilt össze és a sárga földig leitta magát. Ma pedig nyílt ellensége Bálint István tanító a dolgozó népeknek. Megpróbálja a dolgozó népfelvételt az országépítésről elterelni és a babonákat hinti el köztük.

Egy alkalommal, amikor a beteg pap helyett ő tartotta a templomozást, azt hirdette kulák barátjainak, hogy a máréfalvi asszony (akiről bebizonyosodott, hogy elmebajos) szavai be fognak teljesülni s eljön a világ vége. Suttogva pedig azt híreszteli, hogy jönnek az angolok és amerikaiak.

Ebben a népbutító és népellenes munkában segítségére van az öreg tiszteletes ur, aki azt híresztelte, hogy azért esik az eső, mert a nép letért az istenes utról és a világiak útjára tért. Gondja van arra is, hogy a tantestületet és a jegyzői iroda alkalmazottjait is befolyásolja, amely célból hetente magaköré gyűjti azokat.

Ezért nincsen ifjusági szervezet Agyagfalván, mert Bálint István tanító ilyen romboló munkát végez. Ezért nem rendezték meg Agyagfalván a kulturversenyek során a sportversenyt és ezért maradtak le a kulturversenyben.

A szövetkezet is megérthetné, hogy a dolgozóknak korán kell munkába állaniuk és korábban nyithatna, akár csak a tejcsarnok is. Most 7 órakor nyitnak, pedig a gazdák már 4 órakor felkeltek s türelmetlenül állnak sorban, hogy mehesse nek a mezei munkára.

Agyagfalvi, levelező.

Székelyderzsben megértették a falujság fontosságát

Székelyderzs falujság-felelősei nagy gondot fordítanak a falujságra. Falunkban a falujság visszatükrözi a falunk életét. Az egyik cikk megvilágítja a szervezeti élet fontosságát. A RDNSz ujságcikke visszatükrözi a demokrata nők harcát, amit a béke mellett folytatnak. A szövetkezet ujság-cikke értelmesen rávilágít a szövetkezeti mozgalom fontosságára, hogy a szövetkezet nem egyéb, mint a gazdaságunknak egy olyan formája, amely összeszövi a szegény- és középparaszt millióinak magánérdekét a munkásosztály általános érdekeivel és megteremtí az előfeltételeket arra, hogy a dolgozó parasztság könnyebben léphessen a szocializmus útjára. Helytelen azonban, hogy a községben 5 fa-

liujság van. Az összes szervezeteknek egy közös falujságot kellene szerkeszteniük, amit kint az utcán kellene elhelyezni, hogy mindenki könnyen olvashassa.

Azonban vannak még sokan, akik nem értették meg a falujság fontosságát és nem nagy gondot fordítanak a falujság új cikkekkel való ellátására. Pedig a falujságnak vissza kell tük róznie a falu munkáját és ugyanakkor serkentenie kell falusi dolgozóinkat és tisztviselőinket újabb és jobb munkamódszerek alkalmazására, hogy minél gyorsabban építsük a szocializmust hazánkban.

iff. Veres Juliánka levelező

Városfalva

községben is eredményesen működik a napköziotthon. A RDNSz városfalvi tagozatának minden egyes tagja kivette részét ebből a munkából.

Nagy segítséget nyújtott a megyei gyermekvédelem, mely nélkül nem tudták volna elérni céljukat, mivel mind szegénysorsú szülők gyermekei látogatják a napközi otthonunkat. Eleinte 30 gyermek vett részt és ma 45 szegénysorsú gyermek kap itt rendszeres napi ellátást. A napköziotthonunk vezetésében kitűnt Biró Hajnalka tanítónő.

Korond

A szövetkezetünk éléről lecseréltük a kulák vezetőket s helyükbe olyan becsületes dolgozókat állítottunk, akik bírják a nép bizalmát és osztályharcos szellemben dolgoznak. Ennek egyik megnyilvánulása az, hogy az áruból előbb a szegények kapnak és a községbe érkezett félvagon kukoricával is ez történt. Ezt természetesen nem nézik jó szemmel az elzsirosodott gazdák s azt mondják, hogy nem igazságos, hogy az utolsókban elsők lettek.

A községünk félig elkészített hatalmas iskolájának befejezéséhez készülődik a községi ideiglenes bizottság s már gyűjti is hozzá az anyagot. Apaállat-istállót is építünk, de bizony a reakciós nagyobb gazdák nem szívesen vesznek részt az önkéntes munkán, ami az építkezést hátráltatja.

A RDNSz napköziotthona szépen működik és nagy segítséget nyújt a munkába járó szegény szülőknek.

Gere Mártonné levelező.

Hirdetmény

A homoródszentmártoni Kaláka szövetkezet igazgatósága f. hó 31-ikére szakképzett boltkezelőt keres. Lakást biztosítunk. A fizetés a kollektív szerződés szerinti. A jelentkezők írásbeli kérést az igazgatóság címére adjanak be. Személyes jelentkezés szükséges, de az igazgatóság semmilyen költség megtérítését nem vállalja.

Az igazgatóság.

Éljen a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége a dolgozó nép ellenségeivel vívott harcban.

Mi történik a nagyvilágban?

Kül- és belpolitikai tájékoztató

Alkotmányt kap Magyarország

A Szovjetunió fegyveres ereje lehetővé tette, hogy Magyarország is a demokratikus fejlődés útjára lépjen. Felszabadulása óta a magyar munkásosztály, szövetségben a dolgozó parasztsággal, újjáépítette az országot és megkezdte a szocializmus építését.

A magyar történelem most új szakaszba lépett. Egy új, írott alkotmány jelzi a határt a múlt és a jövő között. Magyarország fölveszi a Népköztársaság elnevezést és ezzel örökre levétközi a feudális-burzoá rendszert. Az új alkotmány kimondja, hogy Magyarország Népköztársaság, melyben minden hatalom a dolgozó népé, mely védi a dolgozó nép szabadságát és hatalmát, az ország függetlenségét, harcol az embernek ember általi kizsákmányolása ellen és a társadalom erőt a szocializmus építésére szervezi meg. A termelési eszközök zöme társadalmi tulajdonként az állam, a közületek vagy szövetkezetek tulajdonában van és az állam gazdasági életét állami népgazdasági terv határozza meg. A Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka és arra törekszik, hogy megvalósítsa a szocializmus elvét: „mindenki képessége szerint, mindenkinek munkája szerint”.

Népi demokratikus alkotmány ez, ellentétben az „ezeréves alkotmánnyal, mely guzsba kötötte a dolgozókat”. Az új alkotmány népuralmat alapoz meg, mely szentesíti a jelent és biztosítja a jövőt, mely szétzuzza a földesurak és tőkésék államhatalmát és lerakja egy újabb ezredév alapjait.

Kibujt a szeg Tító zsákjából

Visinszkij szovjet-külgyminiszter a külgyminiszterek legutóbbi párisi értekezletén feltárta azokat a titkos tárgyalásokat, melyeket Tito Angliával folytatott Jugoszláviának Ausztriával szembeni területi követeléseiről. Hogy a Titó-klikk a jugoszláv nép előtt valamiképpen igazolhassa magát, porhintésül, sietve jegyzéket intézett a szovjet-kormányhoz, melyben szemére veti, hogy nem támogatja területi igényeit. Azt remélte ugyanis, hogy a Szovjetunió kiküldöttei tesznek majd olyan értelmű javaslatot, hogy Jugoszlávia mondjon le a szlovén Karinthiáról.

A szovjet-kormány azonban nem volt hajlandó Tito politikai sakkhuzását támogatni és válaszjegyzékében feltárta a való helyzetet, hangsúlyozta, hogy magatartása a jugoszláv néppel szemben változatlanul barátságos és csak Titót és kormányát tekinti ellenségének. Tito klikkje az imperiálizmus egyik legfőbb eszköze lett és ellensége a népi demokráciáknak.

A szovjet-válaszjegyzék véget vetett a kettős játéknak és belőle Jugoszlávia népei is megérthetik, hogy kormányuk elárulva a szocializmus és a haladás ügyét, a nép ellenségévé vált.

Öt és félmilliárd dollár fegyverkezésre — közel hat millió munkanélküli — ez Amerika „mérlege”

Az amerikai szenátusban megkezdtek az Atlanti-paktumban résztvevő országok fegyverkezési programjának megvalósítását. Ebből az alkalomból mondott beszédében Acheson külgyminiszter kijelentette, hogy a nyugat-

európai országokat állandó veszély fenyegeti a Szovjetunió és a népi demokráciák részéről. »Védelmi intézkedésekre» van tehát szükség és tervbe kell venni a »veszélyeztetett» országok felfegyverzését. Acheson utalt arra, hogy ez a fegyverkezési program szerepel az Atlanti-paktum pontjai között és kérte annak sürgős megszavazását. Majd részletesen kifejtette Amerika stratégiai terveit és közölte, hogy a fegyverkezési programhoz szükséges összeg öt és fél milliárd dollár emelkedik.

Ezzel szemben a CIO-hoz tartozó villamosági munkások szakszervezete megállapította, hogy az ipari termelés mélyponton van és az amerikai teljesen munkanélküliek számát 5.900.000-re becsüli. Ezen felül sok millióra rug a részleges munkanélküliek száma is.

A Székelyföld első kollektív gazdasága

alakult meg **Torján**, Háromszék megyében, felejtethetlen tünepély keretében, Luca László, a RMP Központi Vezetőségének titkára jelenlétében.

Az egykori Apor bárók parkjában, több mint 5000 dolgozó jelenlétében zajlott le az alakuló gyűlés. 75 dolgozó földműves és családja tömörült földművelő szövetkezetbe, 92 hold szántófölddel, 20 hold kaszálóval, 10 drb lóval, 4 ökörrel, 4 tehénnel, 20 ekével és 1 vetőgéppel.

Az állam hatalmas segítséggel járult hozzá a torjai „Dózsa György” kollektív gazdaság megerősítéséhez. Az Apor bárók kastélyát, a hozzátartozó gazdasági épületekkel, udvarral és gyümölcsösökkel, valamint 175 hold földet adott örök használatra az új gazdaságnak. A torjai értelmiségi munkások pedig 92 hold földet ajánlottak fel a szövetkezet számára.

Örökre felejtethetlen marad a torjai dolgozók számára az a pillanat, amikor sorban aláírták az alakuló okmányt. Az aláírás után megválasztották a vezetőséget, majd Luca László elvtárs kívánt a Párt és a kormány nevében sok sikert a torjai kollektív-gazdaságnak, melynek megalakulása a Székelyföld új történelmét nyitja meg.

—Ez az az új út, mondotta Luca László, amely több kenyeret és magasabb életszínvonalat biztosít a székelységnek és az egész ország dolgozóinak.

Bevezették az elvtárs megszólítást a hadseregben

Jelentős a nemzetvédelmi minisztérium legújabb intézkedése, mely a Román Népköztársaság hadseregébe az egymással való érintkezésnél bevezette az „elvtárs” megszólítást. Híven fejezi ki ez az intézkedés azokat a változásokat, amelyek hadseregünkben végbementek. Csak egy szócska változott meg, de ezzel új értelmet nyert az egész katonaelet. Kitérés használni ezt a kifejezést, mert benne az egymásiránti megbecsülés, a bajtársiasság, a gondolat- és érzéközönység jut kifejezésre. Közel hozza egymáshoz a tábornokot és a közlegényt, hiszen mindkettő ugyanazon elv harcosa és társa annak a sokmillió dolgozónak, kik fokozott munkával építik az ország politikai és anyagi biztonságát, a szocialista jólétet.

x **Semmisneknyilvánítás.** Elvesztett Matuz Levente névre az aradi milícia által 15.972—1949 szám alatt kiállított személyazonossági igazolvány. Érvénytelen.

MEGINT HALLAT MAGARÓL

György Árpád lövétei plebános

György Árpád lövétei plebános nem először hallat magáról népellenes magatartásával. Minden cselekedetével igyekszik demokratikus fejlődésünket akadályozni. Népköztársaságunk demokratikus törvényei egy ideig kényeszerpihenőre készítették, de úgy látszik, most még fokozottabb lendülettel fog neki bomlasztó munkájának. Keneteljes, ártatlannak látszó beszédek és tettek egész sorozatával igyekszik félrevezetni a lövétei becsületes dolgozókat és megakadályozni Lövéte demokratikus fejlődését.

Elszaporodnak az esküvők, amiket hétköznapokon tartanak

Tudjuk, hogy a hosszú nyári esőzések rendkívül akadályozták a mezei munkásokat. A mezőgazdasági termelőkre a szép idők beálltával minden percet lefoglaló munkák vártak, hogy teljesíteni tudják feladatukat, amit egyéves gazdasági tervünk rájuk rótt. A lelkiismeretes és becsületes gazdák még vasárnapjaik egy részét is feláldozták, hogy el tudják végezni az esőzések miatt visszamaradt tennivalóikat.

Ugyanekkor azt tapasztaljuk, hogy Lövéten az utóbbi időkben a hétköznapokon megtartott esküvők nagyon elszaporodtak. Egy községben nagy esemény egy esküvő. A félfa ott van. Sokat a kíváncsiság visz oda, de sokan hivatalosak, hiszen egy fiatal pár egybekelésével sok család kerül egymással rokonságba.

György Árpád plebános ur ravasz fordulatlan kieszelte, hogy jó volna hétköznapokon is tartani esküvőket, hiszen ezen a címen nagy tömegeket lehet megmozgósítani és ugyanakkor a termelő munkától elvonni. Mert aki esküvőre megy, az ugyanakkor egész biztosan nem kaszál és nem végez más mezőgazdasági termelő munkát sem. És megkezdődött Lövéten a hétköznapokon megtartott esküvők sorozata. 1949 május 28-án, szombaton, május 31-én, kedden, június 4-én szombaton, június 21-én, kedden, június 25-én, szombaton, július 4-én, hétfőn és így tovább, szépen szaporodott az esküvők száma. Szegény dolgozóknak, akik György Árpád „áldását” kérték ifjú házasalettükre, nem is jutott eszükből megkérdezni, hogy vajjon miért kell nekik ezt az áldást hétköznapon megkapniuk a plebános urtól. A plebános ur pedig elégedetten dörzsölgette kezeit, gyűlt a pénz a kasszájába és maradt a termelő munka.

Azzal nem számolt György Árpád plebános ur, hogy végül is fel fog tűnni ártatlannak látszó, népellenes ármánykodása az öntudatos dolgozóknak és rádöbbennek arra a tényre, hogy félrevezeti őket és ezt az ördögi tervet csak azért eszelte ki, hogy ezen keresztül is akadályozza gazdasági tervünk megvalósítását.

Aki nem fizet képét, annak a halottját nem temeti el

Gábor János szegény embernek meghalt a gyermeke. El kellett volna temetni. De mert az apa tartozott a képével, a plebános ur nem engedte, hogy harangozzanak és nem volt hajlandó a gyermeket addig eltemetni, amíg kölcsönként pénzzel is ki nem fizette az egyházi adót.

Ma, amikor Népköztársaságunk az új mezőgazdasági adótörvényen keresztül minden eszközzel arra törekszik, hogy megkönnyítse a szegény és középgazdák adóterheit, hogy ezzel is elősegítse termelő munkájukat és anyagi jólétük javítását, amikor a kis-

gazdaságok javarésze adómentességet élvez, akkor a plebános ur nem hajlandó elvégezni hivatását addig, amíg be nem hajítja képét. Elfelejtí György Árpád, hogy rendszerünk állami fizetésben részesíti demokratikus papjait és aki ebben nem részesül, az kizárólag magára vehet, mert nem azok közé tartozik, akik ezt kiérdemelték: népköztársasági becsületes munkájukkal.

De György Árpád csak uszít rendszerünk ellen, minden tettével szabotálja fejlődésünket, ellensége a dolgozóknak és minden alkalmat megragad, hogy pénzéhségét kielégítse a dolgozók nehezen összekuporgatott garaszaival.

Mit gondol György Árpád, meddig fogják tűrni Lövéte dolgozói, hogy félrevezesse és kizsákmányolja őket? Hiába bizik egyháztanácsosaiban, mert az öntudatos dolgozók, akik megismerték teljes valóját, el fogják kergetni ellenségüket, ki fogják közönsíteni sorakból, mint ahogy kivetik a konkolyt a buza közül.

Szerkesztői üzenetek

Vass Kálmán Alsósófalva. Cikkem már időszerűségét veszítette, amikor hozzánk megérkezett. Irjon máskor is részletesebben a falu egész életéről.

Farkas Gyula Bözödujfalu. Cikkem, később felhasználjuk. Irjon máskor is.

Tódor Dénes Parajd. Hozzánk jutott cikkéből lájuk, hogy van iráskészsége. Irjon máskor is és számoljon be mindenről részletes adatokkal.

Benkő Ferenc Kovács-mester, Fátfalva. Irjon minél hamarabb cikket és küldje be szerkesztőségünkhöz, de ne sajnálja pontos adatokat foglalni bele és névszerint megnevezni azokat, akikről ír.

Máthé Agostonné Székelykeresztúr. Kérjük, irjon máskor is egészen részletesen.

Lőrinc Tamás Székelyszentkirály. Irjon adatokat, mert csak akkor van hi tele a szónak, ha tények támasztják alá.

Rozencz Lajos Bözödujfalu és Márton István Székelymúzsna. Ugyanazt írhatjuk, mint Lőrinc Tamásnak, hogy adatokat közöljenek.

Értesítés

Értesítjük a vásárló közönséget, hogy a pontoskönyv szelvényei egész évben érvényesek textilanyag vásárlására, téves az a híresztelés, hogy augusztusban lejárnak. Éppen ezért s mivel áru is bőségesen áll a vásárlók rendelkezésére, felesleges az üzletek előtt tolongani és sorban állani.

Állami textilüzlet.

x **Eladó** egy jókarban levő Singer varrógép. Cim: Vidám Antal Str. Simó Géza-utca 10 sz. (volt Szent Ferenc-u.)

x **Semmisneknyilvánítás.** Vass Árpád névre 554 szám alatt kiadott kerékpár-engedély elveszett. Semmis.

x **Esőernyőt** felejtett egy hadinyugdíjas özvegy a megyei ideiglenes néptanács 20. számú szobájában, ahol igazolás után átveheti.

x **Talált zsebkész** van a Szabadság szerkesztőségében. Igazolt tulajdonosa átveheti.

A Magyar Népi Szövetség udvarhelymegyei hetilapja
Megjelenik minden szombaton reggel
Felelős szerkesztő: Imets János
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth-utca 34.